

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Knafljeva ulica 5

Uredništvo „Domovine“, Knafljeva ulica 5/II., telefon 3122 do 3126

Izhaj: četrtrek

Naročnina za tiskarstvo: četrtletno 9 Din, polletno 18 Din, leto 36 Din; za ino-
zemstvo razen Amerike: četrtletno 12 Din, polletno 24 Din, leto 48 Din.
Amerika letno 1 dolar. — Račun politne hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.711.

Pri volitvah v narodno skupščino bomo imeli štiri liste

Razen vladne liste Bogoljuba Jevtića so potrjene liste Mačkova, Ljotičeva in Maksimovičeva — Listi Topalovičeva in Hodžerova sta zavrženi

V smislu volilnega zakona je kasacijsko sodišče v Beogradu v nedeljo zaključilo preučevanje in overovljanje predloženih državnih kandidatnih list za poslanske volitve 5. maja.

Kasacijskemu sodišču je bilo predloženih šest državnih kandidatnih list, in sicer lista ministrskega predsednika Bogoljuba Jevtića, lista Jugoslovske narodne stranke z nosilcem Svetislavom Hodžero, lista dr. Vladimira Mačka, lista Zedinjenega jugoslovskega pokreta »Zbora« z nosilcem Dimitrijem Ljotičem, lista jugoslovskega socialistov z nosilcem dr. Živkom Topalovičem in lista bivšega ministra Božidara Maksimoviča.

Poleg državne liste predsednika vlade Bogoljuba Jevtića, ki je bila potrjena že v četrtek 18. t. m., je kasacijsko sodišče v soboto potrdilo tudi listo dr. Vladimira Mačka, v nedeljo pa državni listi Božidara Maksimoviča in Dimitrija Ljotiča. Ostali dve kandidatni listi, katerih nosilca sta bila Svetislav Hodžer in dr. Živko Topalovič, je kasacijsko sodišče odklonilo, ker niso bili izpolnjeni pogoji, ki jih določa zakon o volitvah narodnih poslancev. Kasacijsko sodišče navaja v podrobnostih vse napake, storjene pri obeh teh listah.

Na Jevtičevi listi je v vsej državi 778 kandidatov

V vsej državi je 343 srezov, devet banovinskih glavnih mest, ki volijo za sebe, in ozemlje Beograda z Zeimunom in Pančevom. V teh 353 volilnih edinicah se voli 368 poslancev. Za te mandate se poteguje na listi Bogoljuba Jevtića skupno 778 kandidatov. Po posameznih banovinah so razdeljene kandidature na Jevtičevi listi takole: v dravski banovini: 26 srezov, 29 mandatov, 63 kandidatov; s avski: 70 srezov, 75 mandatov, 137 kandidatov; v vrbaski: 25 srezov, 25 mandatov, 55 kandidatov; v primorski: 22 srezov, 24 mandatov, 39 kandidatov; v drinski: 38 srezov, 39 mandatov, 84 kandidatov; v zetski: 33 srezov, 33 mandatov, 75 kandidatov; v dunavski: 52 srezov, 52 mandatov, 125 kandidatov; v moravski: 41 srezov, 41 mandatov, 88 kandidatov; v vardarski: 45 srezov, 45 mandatov, 91 kandidatov; v Beogradu: 5 mandatov in 5 kandidatov.

Dravska banovina voli v 26 srezih 29 poslancev. Po dva poslanca volijo Ljubljana mesto in sreza Ljubljana okolica in Maribor levi breg. Za teh 29 mandatov ima državna lista Bogoljuba Jevtića 63 kandidatov: 34 v mariborskem volilnem okrožju s 14 srezih in 15 mandati in 29 kandidatov v ljubljanskem volilnem okrožju z 12 srezih in 14 mandati.

Kandidati v dravski banovini

Na listi vladnega predsednika Bogoljuba Jevtića.

Mariborsko volilno okrožje: srez brežiški: Ernest Krulej, posestnik v Sevnici; doktor Andrej Veble, odvetnik v Mariboru; srez gornjegrajski: Matija Goričan, posestnik in župan v Mozirju; Anton Zehelj, posestnik in župan v Bočni; srez lendavski: Anton Hajdinjak, bivši narodni poslanec in posestnik v Odrancih; dr. Fran Klar, banovinski zdravnik v Dolnji Lendavi; srez konjiški: Karel Gajšek, bivši narodni poslanec; Fran Seručar, posestnik v Hebenštreitu; srez laški: Rudolf Pleskovič, učitelj v Trbovljah; Ferdo Roš, posestnik v Hrastniku; Jakob Štruc, rudar v Trbovljah; srez ljutomerski: Avgust Lukačič, železniški uradnik v Mariboru; Jakob Rajh, posestnik v Ljutomeru; Fran Skuhala, posestnik in župan v Križevcih; srez mariborski desni breg: Vinko Gornjak, ekonom v Slovenski Bistrici; Ivan Kirbiš, posestnik pri Sv. Marjeti; Anton Krejči, bivši narodni poslanec in direktor v Rušah; srez mariborski levi breg (voli dva poslanca): a) Ivan Janžekovič, posestnik in župan v Košakih; dr. Jančič, državni tožilec v p. v Mariboru; b) Rudolf Ogrinc, železniški uradnik na Pragerskem; Karel Fras, delavec v Mariboru; srez murskosoboški: Josip Benko, industrijec v Murski Soboti; srez dravograjski: Karel Dobršek, šolski upravitelj na Prevaljah; inž. Milan Lenarčič, industrijec v Ribnici na Pohorju; srez ptujski: Mihael Brenčič, gostilničar v Ptujju; Lovro Petovar, bivši narodni poslanec in posestnik v Ivanjovcih; srez slovenjgraški: Leopold Kopač, šolski upravitelj v Slovenjgradcu; dr. Anton Novačan, konzul v p. iz Beograda; dr. Bogumil Vošnjak, bivši narodni poslanec iz Beograda; srez celjski: Ivan Prekoršek, bivši poslanec iz Celja; Jernej Stante, odvetnik v Celju; srez šmarnski: Ljudevit Komar, učitelj na Ponikvi; dr. Fran Moser, zdravnik v Kozjem; Anton Zdolšek, posestnik na Ponikvi.

Ljubljansko volilno okrožje: srez črnomeljški: dr. Jure Koce, tajnik Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani; Evgen Lovšin, industrijec v Ljubljani; srez kamniški: Anton Cerer, bivši narodni poslanec in posestnik v Kamniku; Anton Kersnik, posestnik na Brdu; srez kočevski: Ivan Arko, trgovec v Ribnici; Fran Hočevar, posestnik in župan v Velikih Laščah; dr. Ivan Lovrenčič, odvetnik v Ljubljani; dr. Ivan Sajovic, odvetnik v Kočevju; srez kranjski: Ivan Lončar, bivši narodni poslanec in posestnik v Trziču; dr. Fran Šemrov, industrijec v Kranju; srez krški:

Martin Horvatič, posestnik in župan v Čatežu; inž. Fran Zupančič, industrijec v Ljubljani; srez litijski: Fran Lajovic, župan in posestnik v Litiji; Milan Mravlje, bivši narodni poslanec iz Ljubljane; srez logaški: minister dr. Drago Marušič; srez Ljubljana okolica (voli dva poslanca): minister dr. Drago Marušič; mr. pharm. Stanko Hočevar, lekarnar in župan na Vrhniki; Ljubljana mesto (voli dva poslanca): Ivan Mohorič, bivši narodni poslanec v Ljubljani; dr. Riko Fux, magistratni uradnik v Ljubljani; srez metliški: Martin Bajuk, posestnik in župan v Božakovem; Dako Makar, bivši narodni poslanec in posestnik v Metliki; Ivan Malešič, trgovec v Metliki; srez novomeški: Franjo Bulc, posestnik in župan v Mirni; Josip Matko, posestnik in župan v Šmihelu-Stopičah; inž. Josip Pavlin iz Ljubljane; dr. Josip Režek, odvetnik in župan v Novem mestu; Karel Šterbenk, strokovni učitelj v Novem mestu; srez radovljiški: Ivan Ažman, posestnik in župan v Lescah; Ivan Mohorič, bivši narodni poslanec iz Ljubljane.

Na listi Božidara Maksimoviča.

Mariborsko volilno okrožje: srez celjski: Mihajlo Štefanović, advokat iz Beograda; srez lendavski: Božidar Petrovič, ekonom iz Beograda; srez gornjegrajski: Đorđe Veskovski, čevljar iz Beograda; srez konjiški: dr. Branko Kijurina, advokat iz Stare Pazove; srez ljutomerski: Jovan Petrovič, upokojenec iz Beograda; srez mariborski levi breg: dr. S. Črnobarić, advokat iz Zemuna, in Niko Dediol, notar iz Perleza; srez mariborski desni breg: Mihajlo Bratvarevič, novinar iz Pančeva; srez murskosoboški: Jovan Petrovič, upokojenec iz Beograda; srez dravograjski: dr. Stevan Črnobarić, advokat iz Zemuna; srez ptujski: Lazar Petrovič, trgovec iz Beograda; srez slovenjgraški: Milorad Marković, ekonom iz Zemuna; srez šmarnski: dr. Branko Kijurina, advokat iz Stare Pazove; srez brežiški: Dragoljub Gajić, krojaški mojster iz Beograda; srez laški: Mihajlo Štefanović, advokat iz Beograda.

Ljubljansko volilno okrožje: srez črnomeljški: David Alkalaj, advokat iz Beograda; srez kamniški: Radivoje Todorović, trgovec iz Beograda; srez kočevski: Samuilo Damejo, advokat iz Beograda; srez kranjski: Radovan Blagojevič, trgovec iz Beograda; srez krški: Dragoljub Stablovič, advokat iz Beograda; srez litijski: Radivoje Todorović, trgovec iz Beograda; srez logaški: Dušan Jović, absolviran pravnik iz Beograda; srez ljubljanska okolica: Todor Perić, trgovec iz Beograda, Dimitrije Birtašević, trgovec iz Beograda, Alojz Novak, uradnik iz Ljubljane, Mirko Nardin, trgovec iz Ljubljane; srez novomeški: inž. Dušan Elezović iz Beograda; srez radovljiški: Dragoljub Stablovič, advokat iz Beograda; srez metliški: David Alkalaj, advokat iz Beograda; mesto Ljubljana: Milutin Petrovič, bivši predsednik beograjske občine, Milivoje Marjanović, trgovec iz Beograda, Mirko Nardin, trgovec iz Ljubljane, Alojz Novak, uradnik iz Ljubljane.

Na listi Dimitrija Ljotića.

Mariborsko volilno okrožje: srez celjski: Andrej Šifer, zadružni revizor v Ljubljani; srez lendavski: Ferdo Šaner, trgovec iz Ljubljane; srez konjiški: Julče Hmeljak, trgovec iz Oplotnice; srez gornjegrajski: Ivo Brinovec, trgovec iz Celja; srez ljutomerski: Franjo Škrbec, trgovec iz Ljubljane; srez mariborski levibreg: Ivan Matičič, faktor iz Ljubljane; srez mariborski desnibreg: Ivan Matičič, faktor iz Ljubljane; srez murskosoboški: dr. Josip Muster, zdravnik iz Ljubljane; srez dravograjski: doktor Fran Kandare, advokat iz Ljubljane; srez ptujski: Vladislav Fabjančič, občinski uradnik iz Ljubljane; srez slovenjgraški: Franc Marčič, posestnik iz Slovenjgradca; srez šmarski: Rudolf Simnovec, z. u. iz Ljubljane; srez brežiški: Franjo Šrbec, trgovec iz Ljubljane; srez laški: Vilibald Toman, trgovec iz Trbovelj.

Ljubljansko volilno okrožje: srez črnomeljski: Martin Zupančič, gozdar iz Stranske vasi; srez kamniški: Artur Šturm, kapetan v. p. iz Ljubljane; srez kočevski: Fran Gornik, železniški uradnik iz Ljubljane; srez kranjski: Andrej Šifer, zadružni revizor iz Ljubljane; srez krški: Vladislav Fabjančič, novinar iz Ljubljane; srez litijski: dr. Vinko Zorc, advokat iz Beograda; srez logaški: Fran Gornik, železniški uradnik v p. iz Ljubljane; srez ljubljanska okolica: Martin Zupančič, gozdar iz Stranske vasi; srez novomeški: Artur Šturm, kapetan v. p. iz Ljubljane; srez radovljiški: Vinko Čop, inženjer iz Mosta; srez metliški: Rudolf Zalkar, tovarnar na Viču; mesto Ljubljana: dr. Fran Kandare, advokat iz Ljubljane, Avgust Kuster, tovarniški ravnatelj iz Tržiča.

Na listi dr. Vladimira Mačka

Mariborsko volilno okrožje: srez celjski: Vinko Vabič, trgovec iz Žalca; srez lendavski: dr. Mato Slaviček, advokat iz Preloga; srez gornjegrajski: Rudolf Pevec iz Ormoža; srez konjiški: Ivan Vivod, posestnik iz Socke, Pavel Horvat, posestnik iz Male Nedelje, Vekoslav Štampar, ekonom iz Ljutomerja; srez ljutomerski: Pavel Horvat, posestnik iz Male Nedelje, Vekoslav Štampar, ekonom iz Ljutomerja; srez mariborski desnibreg:

Stanislav Lubijenski, posestnik iz Jarenine; srez mariborski levibreg: Stanislav Lubijenski, posestnik iz Jarenine, Janez Čidar, delavec iz Dobrovc; srez murskosoboški: Ivo Šarenič, književnik iz Zagreba, Alojzij Pavlič, profesor iz Celja, Franc Talanji, posestnik iz Dolnje Radgone, Juraj Znidarič, posestnik iz Strahominca; srez dravograjski: Franc Bar, posestnik iz Dravograda; srez ptujski: dr. Vekoslav Kukovec, minister v p. iz Maribora; srez slovenjgraški: Albert Puncer, trafikant iz Slovenjgradca; srez šmarski: dr. Rudolf Dobovišek, advokat iz Celja.

Ljubljansko volilno okrožje: srez črnomeljski: Peter Koren, posestnik iz Črnomlja; srez kamniški: dr. Milan Dečak, advokat iz Zagreba; srez kočevski: Slavko Govedič,

posestnik iz Zagreba; srez kranjski: Anton Strgar, trgovec iz Zaprešiča; srez krški: Anton Novak, posestnik iz Njivic; srez litijski: Ivan Pregrad, zasebni uradnik iz Zagreba; srez logaški: Dragan Belak, dekorater iz Zagreba; srez ljubljanska okolica: Jože Dolenc, zasebni nameščenelec z Iga, Tomo Tošič, poštni uradnik iz Zagreba; srez novomeški: Krunoslav Batušič, zasebni uradnik iz Zagreba; srez radovljiški: Zvonimir Kovačević, kapetan v. p. iz Zagreba; srez metliški: Janko Branešič, posestnik iz Dragoševca; mesto Ljubljana: dr. Juraj Veselič, advokat iz Zagreba, namestnik Matija Kovač, krojač iz Zagreba, Janez Kocmur, ravnatelj SUZORa v p. iz Ljubljane, namestnik Viktor Zajc, strojni stavec iz Ljubljane.

Proračun dravske banovine znižan

V «Službenem listu» z dne 17. t. m. je objavljena uredba o novem proračunu dravske banovine (leto 1935./1936.). Od finančnega ministra odobreni proračun znaša 83.653.260 Din izdatkov in toliko dohodkov, proračun banovinskih podjetij, zavodov in skladov pa 49.910.343 Din (z lastnim dohodki 35.642.775 Din in z dotacijami splošnega proračuna v znesku 14.267.568 dinarjev). Proračun bednostnega sklada znaša 5.850.000 Din. Nasproti predlogu banske uprave je splošni proračun znižan za 54 milijona, a proračun banovinskih podjetij za 37 milijona dinarjev. Bednostni sklad je ostal neizpremenjen. Celotno znižanje znaša torej čez devet milijonov Din. Pobirale se bodo tele banovinske davščine:

53odstotna splošna banovinska doklada in 50odstotna nadomestna ceslna doklada na neposredne davke, banovinske trošarine na alkoholne pijače, na ogljikovo kislino, na umetne brezalkoholne pijače, na mineralne vode, na očetno kislino, na kvas, na bencin, na električno silo in na pnevmatiko; 50odstotna doklada k državni taksi na ponudbe pri licitacijah, na računne knjige, na prepise aktov in izpiske, na potrditev in overitev listin, na administrativne prepovedi na prejemke za delo pri disciplinskem sodišču in polodstotna priznanična taksa, potem 100odstotna doklada k državni taksi za preiskavo

in obsodbo po davčnih, carinskih, taksnih, monopolskih zakonih, 50odstotna (splošna) banovinska taksa na objave in reklame, obrtna pooblastila, obrtna dovolila, ojvritev obratovalnic za izdelovanje špirita v pijače, dovoljenja za zdravniško prakso, za diplomirane babice, za izkoriščanje mineralne vode in za lekarne in drogerije, prenos lekarne in drogerije, dekrete za odvetnike in notarje, dovoljenja za svobodno inženjersko prakso, za industrijska podjetja in za živino-zdravniško prakso; banovinska taksa na prenos lastništva na živinskih potnih listih (2 Din za drobnico in 4 Din za posamezno veliko žival), banovinske davščine na plesne prireditve in podaljšanje policijske ure, 40odstotna doklada na državno veselico takso, davščine na lovišča in ribolove, taksa na lovske karte (v višini 50 % državne takse), taksa na šoferske legitimacije, taksa na posest in nošenje orožja (v višini 50 % državne takse), 20odstotna taksa od prenosa nepremičnin (od prenosa kmečkih nepremičnin na kmeta med živimi se plača samo polovica te takse, ako so odsvojitelji in pridobitelji med seboj sorodniki v prvi črti ali so s takimi poročeni ali zaročeni), 100odstotna doklada k državni dopolnilni prenosni taksi, taksa na zavarovalne premije in 20odstotna doklada k državni taksi na dediščine.

FARAONOV DEDIČ

«Poslušajte mojo poslednjo besedo! Nikakšnega sovražstva do vas nisimo občutili. Napojili in nahranili bi vas bili, potem pa bi vam dali še živeža za pot in vas pustili dalje, samo besedo bi nam bili morali dati, da ljudem ne boste izdali poti do naše domovine. Toda zaradi prstana in še bolj zaradi stare listine ste se nam zazdeli sumljivi. Vaše trdovratno tajenje ta sum še bolj opravičuje. Zdaj vas bomo poslali nazaj v ječo in do jutri boste imeli dovolj časa, da boste premislili, kam vede trdovratnost. Potem vas bomo sodili kot volune in kazen bo zelo huda, če boste še dolgo tajili. Samo s popolnim priznanjem si lahko izprosimo milost pri faraonu.»

Ko je Hudales prebral to odločitev svojim prijateljem, so vzeli vojaki spet vse štiri v svojo sredo. Vrnili so se po isti poti v golo, zidano celico, kjer so prebili že tri dni in štiri noči.

«No, lepó smo se med zagovarjanjem ujeli,» dejal Sodnik, ko so bili spet sami. «Meni se zdi prav tako, kakor če bi me v šli zalotil učitelj pri izgovoru, izvitim iz trte. Kako spretno so postavili vse naše laži na glavo!»

«Zasluzili smo to ponižanje,» je odvrnil Hudales. «Tri dni smo imeli časa, da bi se lahko pogovorili o vsem, kar bi nam lahko dobro služilo. Toda na zemljevid še mislili nisimo. Sami

smo krivi. Kazen nas je že doletela. Ljudje z velikimi cilji bi morali iti oprezneje na delo.»

«Tudi brez te nerodnosti nam ne bi verjeli,» je začel ugovarjati Kopt. «Ali niste slišali o Nebsenijevem prerokovanju? To ne bo edini spomin na spor med tem izdajalcem in mojim prednikom Ejmhotepom. Človek, ki smo pred njim stali in ki so ga vsi imenovali faraona, je nedvomno Nebsenijev naslednik. Tudi on je bil iz svojih listin poučen o zaroti proti Ramzesu, kakor poznam jaz to zaroto iz svojih listin. Ali niso spoznali tudi mojega nesrečnega prednika Renfanha za sovražnika, čeprav se je odpravil na pot precej stoletij po Nebsenijevi smrti?»

«Morda imaš prav,» je zamišljeno odvrnil Hudales. «V tvoji družini, ki jo je usoda preganjala po vsem Egiptu, se je staro sporočilo na čudežen način ohranilo. Prebivalci te oaze pa so živeli tisočletja odrezani od sveta. Samo zase so skrbeli in noben tujec jih ni nadlegoval. Zato je res verjetno, da jim je ostalo vse to v spominu.»

«Dragi prijatelj,» je vzkliknil Sodnik, ki je ležal zraven Neli. «Vsa čast tvoji bistroumnosti. Toda zdi se mi, da nam takšno ugibanje zdaj ne bo nič koristilo. Jutri nam bo šlo za glavo, če ne bomo mogli neovrgljivo dokazati, da nas je privedel sem samo gol slučaj. Tega ne bomo mogli dokazati, o tem ste lahko prepričani. Zato se

moramo prej izmuzniti. To je torej najvažnejše in o tem moramo premisljati.»

Tudi Neli je mislila tako in je pokimala, da je Sodnik prav povedal.

«Kaj, iz te ječe misliš pobegniti?» je začudeno vzkliknil Uasif el-Hajat.

«Zakaj pa ne? Ali je tebi morda tu tako všeč, da bi rajši ostal?»

«Šališ se, prijatelj,» je žalostno odvrnil Kopt. «Meni se zdi, da na beg ne smemo niti misliti. Vse naše orožje je uničil zločinski Selim. Niti noža nimamo. Kako se bomo rešili debelih jermenov, s katerimi smo zvezani? In kako se bomo otresli stražnika, ki stoji nedvomno pred ječo in pazi na nas?»

«Ohr, za stražnika se ne menim dosti,» je dejal Sodnik. «Stavil bi celo, da imamo opravka z zelo miroljubnim narodom. Že tri tisoč let se ti ljudje najbrž niso borili in torej tudi ujetnikov niso imeli. Kakor vse kaže, nimajo niti jetnišnice. Če se kdo pregreši, mora najbrž samo plačati globo — dvoje, troje ovac — ali pa mu poračunajo kazen na tistem delu telesa, kjer človek navadno sedi. Da, tudi če bi imeli kdaj kakšnega kaznjenca, se jim ne bi bilo treba brigati za njegovo straženje. Saj nihče ne more iz oaze pobegniti, ker ga čaka v puščavi za neslišna smrt. Zato tu najbrž nisimo v pravi ječi, ampak so nas zaprli v prvo sobo, ki je bila po naključju prazna. Prepričani so, da ne bomo mogli pobegniti, ker smo skrbno zvezani. Zaradi faraonove grožnje sem si natanko ogledal ves hodnik od dvorane dotod.

0 novi bolezninski vinske trte

Vinarsko društvo za dravsko banovino v Mariboru nam je poslalo:

V dnevnem časopisju smo v zadnjem času čitali, da so pri letošnji trsnih rezi v mariborski okolici opazili čuden pojav strženove boleznini na trsu, ki obstaja v tem, da stržen trsa popolnoma porjavi ali počrni. Razen tega se na trti tvorijo razpoke. Ta bolezen se je sicer že ugotovila leta 1930. v Pekrah, ni se pa temu pojavu posebej posvečala posebna pozornost. Kakor pa se je letos pokazalo, je ta bolezen zavzela že večji obseg. Govori se nadalje, da se je bolezen pojavila tudi že v Ormožu.

Banska uprava v Ljubljani opozarja v svojem razglasu z dne 1. t. m. vinogradnike, da se je pojavila v dravski banovini nova doslej še nepoznana bolezen na vinski trti, ki ima svoj sedež v strženu. Odtod ime bolezen stržena. Bolezen je bila doslej razširjena v Italiji, Franciji in v zadnjih letih tudi v Avstriji, odkoder se je verjetno zanesla k nam. V Jugoslaviji so doslej okuženi vinogradi v nekaterih srezih dunavske banovine, izsledili pa so se tudi posamezni primeri v dravski banovini, kar je dokazano na primer za Konjice. Obstaja upravičena bojazen, da se je bolezen razširila tudi v Slovenjgradcu, v Slovenski Bistrici in Gornji Radgoni, morda pa tudi drugod.

Bolezen povzroča posebna glivica, ki je zelo nevarna, ker se nahaja v strženu trte, tako da je vsako zdravljenje nemogoče in se obolelo trsje po sedanjih poizkusih sploh ne dá zdraviti.

Te objave so v korist našega vinogradništva potrebne pojasniti. Zlasti moramo ugotoviti, da to ni nikaka nova bolezen. Razširjena je že desetletja po vseh vinorodnih krajih Evrope. Francozi ji pravijo Court noué, Nemci (ob reki Ahr) Reisigkrankheit, Avstrijci pa v novejšem času Markkrankheit. Francoski, nemški in italijanski strokovni znanstveniki že desetletja zasledujejo in preiskujejo to bolezen. Ugotoviti moramo, da ni bolezen nikjer, kjer se je doslej pojavila, nastopila z zelo hudimi posledicami.

Nikjer ni bilo ugotovljeno, da bi povzročitelj te boleznini napadal zdravo trsje, pač pa se pojavlja na trsju, ki trpi zaradi prehranjevalnih motenj, in na trtah, kjer med podlago in cepi-

Zlatorog

terpentin

varuje perilo!

čem ni prave skladnosti, kakor napada tudi trte, sajene v zemljo, ki dotični sorti ne ustreza. Ta dejstva so velike važnosti za presojo nevarnosti te boleznini.

Avstrijski znanstveni raziskovalec Zweigelt, ki se temeljito peča s to boleznijo, je oktobra leta 1934. objavil doslovno: **V preiskovanju te boleznini še nismo daleč prišli, glede nje pobližanja pa nas še čaka vse.** Naši domači jugoslovenski znanstveniki, kolikor nam je znano, tudi niso v tem pogledu ničesar dokončnega ugotovili.

Vse dotlej, dokler znanost ne izreče o tej boleznini jasne besede, nima pravega pomena, da o tem nerešenem vprašanju v javnosti razpravljamo, ker s tem po nepotrebnem razburjamo naše vinogradnike in marsikomu lahko škodujemo, posebno če navajamo neke okolišče za že okužene, druge pa spet okužbe sumljive.

Ob strogi selekciji podlage in cepičev in rabi samo prvovrstnega in zdravega ameriškega trtnega materiala za korenjake in cepljenke in pravilnem gnojenju matičnjakov in vinogradov nam bolezen stržena ne bo povzročala zuatnejše škode.

Politični pregled

Velikonočne praznike so porabili člani vlade in drugi kandidati na listi g. Jevtića za dolgo vrsto shodov.

Gospodje ministri so govorili na velikih shodih v Skoplju, v Tuzli, v Šidu, v Vukovaru in na Sušaku. Največji je bil shod v Skoplju, kjer se je zbralo okrog 15.000 volilcev. Ministrski predsednik g. Jevtić pa je odpotoval v nedeljo v Niš, kjer mu je prebivalstvo priredilo svečan sprejem. Zaradi naraščajoče napetosti med vladavino

in bivšimi strankami je bolgarska vlada generala Zlateva odstopila.

Novo bolgarsko vlado je sestavil Andrej Tošev,

ki je izjavil novinarjem, da je nova vlada sklenila nadaljevati notranjo in zunanjo politiko v duhu načel od 19. maja lanskega leta. Potrebno je vedeti, je naglasil Tošev, da se staro ne bo nikdar vrnilo. Ob tej priliki je bil objavljen manifest bolgarskega kralja Borisa, ki pravi med drugim: Od koraka, ki je bil storjen v življenju vse naše države 19. maja, ne bomo odstopili. Bolgarska država bo preosnovana tako, da bo ustrezala sodobnim zapletenim pogojem življenja. V bližnji bodočnosti bo potrebna obnova dobila svoj izraz v ustavi, ki jo bo odobril narod. Moj narod, sit notranjega razkola in oviranja napredka naše države, je lahko prepričan, da se v nobenem primeru ne bo dovolil povratek nazaj. Bodite prepričani, da bomo s skupnimi napori dovedli našo državo v srečnejšo bodočnost, dostojno velikih žrtev in trpljenja bolgarskega naroda.

V Zenevi se je sredi preteklega tedna končalo zasedanje sveta Društva narodov. Svet je **sglasno sprejel od Francije, Anglije in Italije predlagano resolucijo o obsodbi Nemčije**

zaradi njetega kršenja mirovne pogodbe, po kateri ne bi smela uvesti splošne vojaške dolžnosti. Zanimiv je bil pri tej priliki govor ruskega komisarja za zunanje posle Litvinova, ki je ostro obsojal neprestane nemške kršitve mednarodnih obveznosti in rekel, da je nemško oboroževanje tem bolj sumljivo, ker orožje, s katerim razpolaga Nemčija, ni obrambno, nego je napadalno.

Ogledal sem si tudi vsa vrata. Samo zapahe imajo, ki se dajo od zunaj prav tako z lahkoto odpreti kakor od znotraj. Torej ne bomo potrebovali nikakršnih krampov, če bomo hoteli priti na prosto.»

«Spet si mi vlil poguma», je dejal Uasif el Hajat in se olajšano oddahnil. «Če torej zunaj ni več kakor dvoje, troje stražnikov, lahko upamo, da se bomo rešili.»

«Da, toda najprej se moramo rešiti jermenov. To mora biti naša prva skrb.»

«Drug drugemu jih lahko poskusimo odvezati», je predlagal Hudales.

«Kako pa bomo to storili v taki temi? Samo še bolj zavozljali jih bomo. No, pustimo zdaj to! Do večera nam bo že prišlo kaj pametnega na misel. Pred nočjo tako ne smemo misliti na beg.»

«Tako dolgo naj še čakamo?» je začudeno vprašal Uasif el Hajat. «Zakaj ne takoj?»

«Ker bomo padli sovražnikom v roke. Saj jih bomo imeli takoj za petami!»

«Oprostí mojemu neumnemu vprašanju. V razburjenju in ob misli, da smo izročeni na milost in nemilost temu vladarju iz rodu izdajalca Nebsenija, sem na to pozabil. Vso trezno razsodnost sem izgubil.»

«To bi nam utegnulo biti v pogubo, če pride čas, ko bo treba udariti.»

«Poskušal se bom obvladovati. Zdaj mi reci še to, kaj bomo začeli, ko se rešimo iz ječe.»

«Tega pa še sam ne vem. Saj ni mogoče nič reči, dokler se malo ne seznanimo z oazo. Samo

nekaž je zanesljivo — da bomo morali ostati tu in se nekako spořazumeti z domačini. Za beg bi potrebovali najmanj petdeset živali in obilo živeža za dolgo pot. Tega pa zdaj ne moremo še dobiti.»

«Jaz ne bi šel z vami, če bi hoteli bežati», je odvrnil Kopt z mračno odločnostjo. «Najprej moram obračunati s tem kraljem iz izdajalskega rodu Nebsenijevega. Potem naj se pa zgodi, kar se hoče!»

«Že spet govori iz tebe slepo sovraštvu», mu je očital Sodnik. «Sicer ti pa takoj povem, da se bom uprl vsaki nasilnosti. Sklenili smo ti pomagati in to bomo tudi storili, dokler bo boj pošten. Toda pri napadu na nič slutečega, nepriljubljenega človeka ne bomo pomagali. To si zapomni!»

Te resne besede niso zgrešile svojega namena. Kopt je ostal dolgo tiho. Vendar bi bil dal Sodnik rad vse, če bi videl Uasifa el Hajata ta trenutek v obraz.

Naposled je Kopt nestrpno vzkliknil: «Toda vsaj približni načrt si moramo napraviti, da bomo vedeli, kako naj se proti tem ljudem vedemo. Če se bomo zanašali samo na naključja, nam utegne vse izpodleteti.»

«No, saj je še dovolj časa», je odvrnil Sodnik. «Povej, prijatelj, se je obrnil k Hudalesu, ali so imeli stari Egipčani kakšne malike?»

«Kako misliš?»

«Mislim, če so imeli kakšne kipe, ki so jih po božje častili. Če bi se mi polastili takšnega kipa

in zagrozili, da ga bomo uničili, če ne prisežejo, da bodo z nami sklenili mir?»

«To upanje bi bilo po mojem mnenju jalovo», je odvrnil Hudales. «Če imajo ti ljudje še isto vero kakor njihovi davni predniki, so jim kipi bogov samo slike božanstev, ki so nevidna. Če bi se torej polastili takšnega kipa, ne bi še ničesar dosegli.»

«Škoda! To bi bilo namreč najpreprostejše. Morda pa so imeli Egipčani kakšna zavetišča, kjer je bil vsakdo, tudi najnevarnejši zločinec, nedotaknjen?»

«Tudi to po hieroglifih, ki so bili doslej odkriti, ni znano. Vendar pa se mi skoraj zdi, da so morali imeti kakšna zavetišča. Saj so jih imeli skoraj vsi stari narodi, tudi Grki in Rimljani. Še v srednjem veku nihče ni smel zgrabiti zločinca v cerkvi.»

«Samo z verjetnostjo ne smemo računati, ker bi se utegnili zmotiti», je Sodnik zamišljeno odgovoril. «Drugega nam ne bo ostalo, kakor da poiščemo skrit kotiček in počakamo tako dolgo, da se nam posreči ujeti kakšnega vplivnega človeka, na primer kralja ali pa velikega duhovna, ki bo za talca, da se nam ne bo nič hudega zgodilo.»

«To bi bil edini izhod», je pritrdil Hudales. «Morda bi lahko takoj prijeli starca, ki nam prinaša hrano. Kakor kaže, ga imajo ljudje zelo v časteh.»

«Ko pa prihaja zmeraj s pravo telesno stražo, Sicer ne dvomim, da bi ga imeli hitro na tleh,

GOSPODARSTVO

Tedenski tržni pregled

ZIVINA. Na ptujskem sejmu so prodajali za kilogram žive teže: vole po 3 do 4.50, krave po 1.25 do 3.30, bike po 2 do 3, junce po 2.50 do 3, teleta po 2.50 do 5 Din. Konji so se prodajali po 550 do 2800, žrebeta po 350 do 650 Din. Na svinjskem sejmu so se trgovali: prasci, stari od 6 do 12 tednov, po 50 do 80 Din za rilec, pršutarji po 4 do 4.50, debele svinje prav tako in plemenske svinje po 3.75 do 4 Din za kilogram žive teže.

Vrednost denarja

Na borzi smo dobili v devizah (z všteto premijo v višini 28,50 %):

- 1 holandski goldinar za 29,65 do 29,80 Din;
- 1 nemško marko za 17,56 do 17,70 Din;
- 1 dolar za 43,59 do 43,95 Din;
- 100 francoskih frankov za 289,60 do 291,03 Din;
- 100 češkoslovaških kron za 183,35 do 184,46 Din;
- 100 italijanskih lir za 363,14 do 366,22 Din.

Avstrijski šiling je stal 8,75 do 8,85 Din. Vojna škoda se je trgovala po 369 do 370 Din, investicijsko posojilo pa po 77 Din.

Sejmi

- 29. aprila: Ig, Krka, Rogatec, Sv. Lenart v Slovenskih goricah, Turnišče, Vače, Vojnik;
- 30. aprila: Veliki Gaber, Bušča vas, Metlika;
- 1. maja: Bohinjska Bistrica, Libeljče, Ljubno (samo za blago), Mursko Središče, Muta, Planina (črnomeljski srez), Sv. Filip v Verčah, Tirna, Trava, Velenje, Videm-Dobrepolje;
- 2. maja: Črnomelj, Draškovec, Razkrižje, Vranksko;
- 3. maja: Loka pri Žusnu, Sv. Križ pri Ljutomeru;
- 4. maja: Domžale, Gornji grad, Jesenice, Kočevje, Krško, Litija, Lož, Slovenska Bistrica, Sv. Jurij ob južni železnici.

Kratke vesti

= **Vinarski kongres v Ormožu.** Dne 1. in 2. junija bosta v telovadnici meščanske šole v Ormožu vinarski zbor in redni letni občni zbor

Vinarskega društva za dravsko banovino v Mariboru. V soboto 1. junija bo seja glavnega odbora Vinarskega društva in odposlancev podružnic, kjer bodo med drugim razpravljali o predlogih in pritožbah podružnic in članov Vinarskega društva, o predlogih glavnega odbora za občni zbor, o predlogih za volitve in o poročilih za vinarski zbor. Nato pa bo občni zbor Vinarskega društva z običajnim dnevnim redom. V redeljo 2. junija bo ob osmih v telovadnici meščanske šole otvoritev VII. vinarskega zbora z dnevnim redom: Racionalizacija v vinarstvu (poročevalac inž. Zupanič, ravnatelj kme. šole na Grmu). Sodobne tehnične pridobitve v vinogradništvu in kletarstvu (inž. Sergij Gorjup, referent za vinarstvo pri banski upravi). Gospodarsko stanje vinogradnika in njegove zahteve (predsednik Vinarskega društva Lovro Pečvar). Poročilo o občnem zboru in resolucije. Popoldne istega dne bosta ogled zanimivosti v Ormožu in vinska poizkušnja pri Skorčiču. V ponedeljek 3. junija bosta prirejena dva izleta, in sicer: ogled ormoško-ljutomerskih gorc (iz Ivankovcev peš čez Sveljše, Jeruzalem in Slamnjak v Ljutomer); ogled vinogradov v Spodnjih in Srednjih Halozah (iz Ormoža z avtobusom čez Zavrč, Sv. Barbaro, Leskovec in Ptuj). Teh izletov se more o udeležiti samo tisti člani, ki se bodo priglasili do 25. maja ormoški podružnici Vinarskega društva.

DOPISI

PAKA PRI VELENJU. (Smrtna kosa.) Te dni je preminila po dolgi bolezi ga. Marica Samčeva, žena kovaškega mojstra. Štela je šele 28 let. Za njo žalujejo mož in starši in vsi, ki so jo poznali. Zvesti bralki "Domovine" bodi lahka zemlja, njenim svojcem naše sožalje!

DOMAČE NOVOSTI

* **Odlikovanje Nj. Vis. kneza namestnika Pavla in Nj. Vis. kneginje Olge.** Glavni odbor Rdečega križa je na skupni seji z glavnim nadzornim odborom odlikoval z redom Rdečega križa, najvišjim odlikovanjem tega društva, Njunj Visočanstvi kneza namestnika Pavla in kneginjo

Olgo v znak priznanja za visoko pozornost in podporo, ki jo je Društvo Rdečega križa zmerom dobivalo od obeh visokih odlikovancev.

* **Velikonočni dar kraljice matere siromašni rodbini.** Velikonočno veselje se je vselilo v siromašno rodbino Kavčičevih v barakah v Dankovi ulici v Mariboru. Oče brezposeln, štirje ubogi otroci. Za veliko noč sta prispela dva velika zaboja, napolnjena z raznovrstnimi živili, Tereziji Kavčičevi kot dar Nj. Vel. kraljice matere. Kavčičeva rodbina, ki je bila ob tem izrazu ljubeznive in dobrotne pozornosti veselo presečena, je prejela v spomin tudi sliko kraljice matere z Nj. Vel. kraljem Petrom II. in kraljevičema Tomislavom in Andrejem.

* **Ban g. dr. Puc je končal svoje inspekcijsko potovanje.** Nazadnje je bil v Litiji, ki ga je sprejela prav pristržno in vsa v trobojnicah. Iz Litije se je gospod ban vrnil v Ljubljano.

* **Avstrijski generalni konzul grof dr. Orsini-Rosenberg je zapustil Ljubljano,** kjer je služboval kot zastopnik avstrijske republike od jeseni leta 1931. Imenovan je bil za odpravnika poslov avstrijskega poslanstva v Haagu in je svoje novo mesto že nastopil. V času svojega bivanja v Ljubljani si je pridobil mnogo prijateljev in dobrih znancev tudi med Slovenci. Mnogo je preko vseh političnih zaprek pripomogel k ohranitvi dobrih odnošajev med našo in avstrijsko javnostjo. Avstrijski konzulat bo vodil začasno uradni tajnik g. Zügler.

* **Smrt zaslužnega koroškega duhovnika.** V Pliberku so položili k večnemu počitku upokojenega dekana gosp. Janeza Držaniča, ki je bil sicer štajerski rojak, rojen leta 1855. v Artičah, a je vse svoje življenje prebil v neumornem delu med koroškimi Slovenci. Nazadnje je bil dekan in župnik v Šmohoru. Ko pa je stopil v pokoj, je preživljal svoja stara leta v Pliberku in na Suhu. Kot duhovnik je vzorno deloval polnih 54 let, požrtvovalno pa se je udeleževal tudi v narodnem gibanju. Koroški Slovenci ga bodo ohranili v častnem spominu.

* **Zakon o pobijanju spolnih bolezni se bo izpremenil in popravil.** Leta 1933. je tedanji minister za socialno politiko in narodno zdravje gospod Pucelj predložil narodnemu predstavništvu zakon o pobijanju spolnih bolezni. Namera zakona je bila prav dobra, toda že pri skupščinski razpravi so se pojavili resni pomisleki o izvedljivosti najvažnejših zakonskih določb in s tem tudi o koristnosti zakona samega. Razmere v naši

toda jezika teh ljudi ne razumemo in preden bi se mogli z njimi sporazumeti z dopisovanjem, bi nas že davno vse pobili. Toda, čakaite, nekaj pametnega mi je prišlo na misel.»

«Kar z besedo na dan!» je silil Kopt.
«Tu imajo nedvomno enega ali pa še več templjev, ki so zgrajeni po starem egiptškem vzorcu. Kaj bi bilo, če bi se splazili v tak tempelj in se skrili v tako imenovanem najsvetejšem? Tja sme stopiti samo veliki duhoven. Tako bi nam padel v roke. Živeža je nedvomno obilo v stranskih prostorih svetišča, ker darujejo prebivalci bogu svoje pridelke. Tudi kakšno orožje se bo dobilo in tesni vhod v sveto kamrjico bomo že branili.»

«Načrt ni slab», je pohvalil Hudales Sodnika.
«Paziti bomo morali le, da ne bomo pustili sledov za seboj. Drugače veliki duhoven ne bo hotel priti v past.»

«Prav», je končal Sodnik pogovor, «zdaj pa malo zaspimo. Ponoči bomo morali zbrati vse moči in zato moramo biti spočiti.»

Uasif el Hajat, Neli in Hudales so mu pritrtili in kmalu so vsi spali. To, kar jih je čakalo ponoči, jih ni preveč vznemirjalo.

Dvaindvajseto poglavje.

Kakor doslej so tudi ta dan ujetnikom prinesli večkrat hrane. Toda starec, ki je vselej prihajal s stražniki, je bil videti jeznega obraza. Ko je prišel zadnjič zvečer, je imel s seboj papirus. Izročil ga je Hudalesu.

Na njem je bilo napisano:
«Še ena noč vas loči od odločilne ure. ko boste stopili pred sodnike. Dobro jo izrabite in izpreobrnite se, če vam je življenje drago. Če ostanete zakrknjeni, ne smete računati na milost. To vam sporoča faraon, ki ima vašo usodo v rokah.»

Ko je Hudales prevedel to sporočilo tovarišem, je pogledal starca in skomignil z rameni, kakor bi hotel reči, da ne more povedati ničesar razen tega, kar je že zjutraj rekel. Tedaj se je starec jezno obrnil in odšel s svojimi ljudmi, ne da bi se bil za ujetnike še kaj zmenil.

Sodnik se zaradi tega ni dosti razburjal.
«Upam, da boš ti tisti, ki bo prišel k nam v tempelj», je zamrmral za njim. «Potem boš kmalu razumel, kaj se pravi biti ujetnik in braniti svojo kožo. Le potrpi, prijatelj!»

«Nikari ne godrnjaj!» mu je dejal Hudales.
«Zdaj se moramo pa pripraviti. Ali si ti kaj premišljal, kako bi se rešili vezi?»

«Ali si morda ti?»
«Tako nekako. Zvali se k meni in sicer tako, da boš lahko otipal, ali imam še zaščitne naočnike v žepu telovnika. Upam, da so mi jih pustili.»

«Kaj?» je začudeno vzkliknil Sodnik. «Ali naj bodo tvoji naočniki žaga za usnje? Kadar pridemo domov, boš lahko dal to misel patentirati.»

«Ne govori neumnosti, ampak stori to, kar sem ti rekel.»

«No, naj bo. Upam, da si res kaj iztuhtal.»

V temi je trajalo precej dolgo, preden je Sodnik dosegel Hudalesov žep in lahko vzkliknil: «Naočniki so še tu!»

«Poskusi jih potegniti iz žepa!»

Tudi to se je naposled posrečilo, čeprav šele po hudih težavah, kajti Sodnik je imel roke v zapetjih zvezane, da jih je le s težavo premikal.

«Kaj pa naj zdaj napravim s tem dragocenim odkritjem?» ga je nekoliko pikro vprašal Sodnik.

«Položi naočnike na tla in udari po njih, da se razbijejo.»

«Oh, prijatelj, škoda, da te ne morem objeti!» je kar zavriskal Sodnik, ki je iznenada vse razumel. «Ti si pa res najpametnejši človek pod solncem. Zadovoljen boš z menoj.»

Hudales je nošil zmeraj s seboj zaščitne naočnike, da je obvaroval svoje oči drobnega peščenega prahu, ki lahko povzroči nevarna očesna vnetja. Naočniki so tičali v usnjenem toku, da je Sodnik lahko brez skrbi udaril po njih, kar z roko. Potem je z zobmi in z zvezanimi rokami odprl tok in vzel iz njega enega izmed večjih drobcev, ki bo služil namestu noža.

«Zdaj pa pomoli roke sem», je dejal prijatelju. «Žal mi je le, da utegnše dobiti namestu plačila za svojo dobro misel nekaj prask po koži, toda drugače ni mogoče.»

«Le nič ne skrbi! Sicer pa bo treba jermen le malo narezati. Toliko moči imam še zmeraj, da ga bom potem sam raztrgal. Ko bom imel roke proste, bo pa vse igrača.»

(Dalje prihodnjič.)

državi še niso take, da bi se dal brez nadaljnega prikrojiti na naše razmere način, ki ima sicer svoje velike prednosti. Praksa je res pokazala, da je zakon bil v glavnem izdelek, napravljen pri zeleni mizi brez dovoljnega poznavanja resničnih razmer in brez zadostnega resnega preudarka o njegovi izvedljivosti in o posledicah, ki jih bo imel. Novi predpisi o nadzorstvu javne ljubezni so dali povod mnogim zlorabam in so povzročili zlasti v večjih mestih strašno naraščanje spolnih bolezni. Odredba o obveznem zdravniškem pregledu pred vstopom v zakon pa je zlasti v širokih vrstah kmečkega naroda, kjer vladajo glede sramežljivosti preprosti pojmi, povzročila polno nevšečnosti in je tudi dala povod za najrazličnejše zlorabe. V mnogih krajih je bila sprejeta z nejevoljo kot neupravičeno poseganje v rodbinsko življenje. Zakon je tako postal nemogoč v sedanji obliki. Vlada je morala vse to upoštevati in se je odločila za temeljito izpremembo zakona. Zaenkrat je bil člen 9., ki predpisuje zdravniški pregled pred sklenitvijo zakonske zveze razveljavljen.

* **Tobak, sol, vžigalice, cigaretni papir in petrolej se pocene.** Finančni minister dr. Stojadinović je izjavil novinarjem, da se bo pocenil tobak za 10 do 25 %. «Trebinjac» se poceni od 750 na 600 Din kilogram, cigarete «Karadjordje» 1000 kosov od 1600 na 1200 Din, «Jadran» od 1000 na 900, «Kosovo» od 950 na 800, «Strumica» od 850 na 700, «Šumadija» od 800 na 600, «Mignon» od 650 na 500, «Vardar» in «Drina» od 500 na 450 Din. Pocene se tudi kolekcije cigaret, in sicer luksuzna kolekcija, v kateri je 80 cigaret, od 74 na 60, potna kolekcija od 45 na 32 Din. Sklenjeno je tudi znižati cene soli od 500 na 400 Din za 100 kg pri namizni soli, od 350 na 300 pri jodirani, od 160 na 125 pri denaturirani in od 55 odnosno 52 Din in 40 na 30 Din pri soli za ribiške svrhe. Pocenile se bodo tudi vžigalice, cigaretni papir in petrolej.

* **Izdatne podpore za javna dela v ptujstem srezu.** Pod predsedstvom sreskega načelnika dr. Bratine se je sestala nedavno sreski odbor za javna dela in določil program javnih del iz sklada 195.000 Din. Razen gornjega zneska je dospelo še nakazilo 110.000 Din za ptujski srez iz banovinskega bednostnega sklada; ta znesek se je razdelil za naslednje gradbe cest: Rucmanci—Grabšinski breg 18.000, Hvaletinci—Trbegovci 18.000, Majšperk—Naraplje 18.000, Ivanjkovci—Lahonci in Ivanjkovci—Runeč—Lešnica 22.000, za

cesto v Tibolcih 5000 in za cesto Cirkovce—Sv. Lovrenc 11.000 Din. Pri delih so prvenstveno zaposleni siromašni in brezposelni. V ptujstem srezu se stalno vršijo javna dela, zlasti v Haložah, kjer se gradi cesta Zavrč—Turški vrh—Klenovnik in Leskovec—Nova cerkev. V teku enega leta je naš srez prejel razne podpore za pogorelce, za po toči prizadete in za koruzo v znesku 1.060.560 Din. Če pa pogledamo še za dve leti nazaj, znaša podpora za javna dela, ki jo je prejel ptujski srez, v celem okoli 2.000.000 dinarjev, k čemur pa še ni prišteta podpora za regulacijo Drave, ki je bila dana zadnje čase na razpolago v okroglem znesku pol milijona dinarjev. Da je ptujski srez prejel take podpore za javna dela, je v pretežni večini zasluga bivšega narodnega poslanca g. Lovra Petovarja, ki je stalno gledal na potrebe ptujskega sreza, zlasti naših siromašnih Halož.

* **Društvo kmetijskih strokovnjakov za dravsko banovino** naznanja tovarišem, da bo društveni izlet na Koroško 11. in 12. maja. Tovariši naj si ta dva dneva zagotovijo, da ne bo potem neprilike. Dalje se opozarjajo člani in ostali zanimanci na novo ustanovljeno Združenje jugoslovenskih kmetijskih strokovnjakov s sedežem v Beogradu. Naše društvo bo pristopilo k združenju na občnem zboru, ki bo v Ljubljani za časa veleseljma (polovična vožnja) 9. junija (o binkoštih). Zato je velevažno, da se občnega zbora udeležite. Povabljen je na zbor tudi predsednik beograjskega združenja vseničiliški profesor doktor Josipovič iz Beograda. Kot odposlanec je zastopal naše društvo pri ustanovni skupščini združenja v Beogradu višji inšpektor v p. Franc Gombač, ki bo o tem poročal na občnem zboru. Kolike važnosti je to novo združenje, se bo videlo v kratkem. Razpravljalo se bo na zboru nadalje tudi o Posmrtni pomoči DKS, ki se bo morala čisto preosnovati ali pa opustiti. Člani tega odseka se na to posebno opozarjajo. Jeseni priredi društvo izlet na Oplenac na grob viteškega kralja Aleksandra I. Učelnitelja in dalje v Južno Srbijo.

* **Važno za vse kupce.** Zaradi izredno velikega zahtevanja vzorcev sporočam vsem, ki naročujejo pri meni vzorce, naj počakajo pet do deset dni, to je tako dolgo, dokler vzorcev druge stranke ne vrnejo. S t e r m e c k i, Celje.

* **Pri regulaciji Savinje v Tremerju pri Celju** je zdaj zaposlenih že 227 delavcev. To število pa se bo še povečalo, ko se vreme ustali.

* **Konec leškega premogovnika.** V skrajnem kotu Mežiške doline v bližini Prevalj je rudarski kraj Leše, o katerem je bilo že mnogo govora. Tu je bilo več desetletij živahno vrvežje, ko je še obratoval premogovnik v polnem obsegu in se bile zaposljene stotine delavcev. Ko pa prideš danes v naselje, je vse kakor izumrlo. Utihnili so stroji, samo ostanki preperelih tramov in desk, koščki razmetanega premoga in zapuščeni črni vhodi še pričajo o prejšnjem rudarskem vrvenju. Že pred dvema letoma je pričelo primanjkovati premoga. Skladi so se izčrpali. Strokovnjaki iz tujine so raziskovali, merili in kopali navpične rove in z izpodbudnimi besedami: «Se nekaj metrov niže» tolašili delavstvo, ki je z vso bojaznijo gledalo v bodočnost, kaj bo, če ne najdejo novih izdatnih ležišč. Zdaj je resnica: Vsi uradniki in 150 delavcev z okroglo 600 rodbinskimi člani so odpuščeni. Podjetje je v likvidaciji, primanjkljaj podjetja znaša nekaj milijonov dinarjev. Kdo ve, ali bodo dobili rudarji izplačana zaostale mezde. Trpke vtiske dobiva popotnik, ki potuje skozi naselje, kjer vladata beda in obup že več mesecev. Ljudje ne vedo, kam naj se zdaj v splošni gospodarski stiski obrnejo za pomoč, saj na delo kje drugje zdaj ni misliti. Odločujoči činitelji naj ne pozabijo teh žrlev krute usode.

* **Pogreb Avgusta Kelnariča.** V petek so potegnili delavci na Pobrežju pri Mariboru iz vodnjaka delavca Avgusta Kelnariča, o katerem smo že zadnjič pisali, da ga je pri delu zasulo. Pokojnikovo truplo so prepeljali na Magdalensko pokopališče, kjer je bil na veliko soboto pogreb. Ob grobu žrtve dela je izpregovoril prelepe poslovilne besede šolski upravitelj g. Klemenčič. Oba praznika je bilo ob njegovem grobu, ki je tik ob pokopališki kapelici, polno ljudi, ki so prinašali pomladno cvetje in ga polagali na gomilo ter prižigali svečice. Še med prazniki je bil Maribor pod vtiskom te žalostne, ki bi se bila lahko preprečila, če bi se reševanje vršilo zadošiti večje.

* **Zrtev planin.** Na veliko noč se je v Kamniških planinah ponesrečil ljubljanski visokošolec 22letni pravnik Mirko Gombač. Nevarno poškodovanega mladeniča so z veliko muko spravili reševalci, med njimi zlasti brata Erjavška, v Kamniško Bistrico, odkoder ga je reševalni avto iz Kamnika prepeljal že ponoči v ljubljansko bolnišnico. Zdravniki so se zelo zavzeli za nesrečnega mladeniča, a so kmalu spoznali, da so nje-

Sven Elvestad: 11
PEST
 Kriminalni roman.
 (Iz norveščine prevedel J. M.)
 «Ali veste, kdo je možak s palico iz slonove kosti?»
 «Tudi to vem.»
 «Kaj pa skrivnostni križ na palici in posetnica z napisom 'Pest'. Kakšen je njun pomen?»
 «Tudi to mi je zdaj znano.»
 «Povejte vse od začetka do konca. Zelo sem nestrpen.»
 «Vse boste razumeli, če vam povem, kaj sem doživel v zadnjih urah, potem ko sem zapustil vilo.»
 In detektiv je začel:
 XVII.
 «Ko sem prišel nazaj v vilo, sem takoj opazil, da je prišel prav tedaj iz nje neznan možki. In dejal sem si, da mora biti to človek, ki ga iščem — mož s palico iz slonove kosti.»
 «Stražnik mi je povedal,» je dejal šef, «da ste po odhodu iz vile neprestano strmeli na svoje blatne čevlje.»
 «Strmel sem le na tla, se je nasmehnil Krag. «Tam sem namreč v vlažni zemlji opazil sledove neke živali.»
 «Psa, kajne?» je zamrmral šef.
 «Da, psa. Prav razločno sem videl sledove njegovih šap in sem jim lahko sledil vzdolž ob cesti. Ni trajalo dolgo, pa sem zagledal tudi žival samo. Hitela je tik za možem s palico iz slonovine.»
 «Ali se mu je zelo mudilo?»
 «Da. V začetku je moral celo teči. Šel je proti morju, jaz pa sem jo ubral za njim.»
 «Proti morju?»
 «Da. Ko je prišel tja, je potegnil k bregu čoln, ki je moral biti, kakor vse kaže, njegov. Hitro ga je odvezal, skočil s psom vred vanj in odveslal v zaliv.»
 «In skočil potem v morje?» je vneto vprašal šef.
 «Ne. Veslal je, kar so mu dale moči, proti Akerselvski ožini.»
 «In vi?»
 «Jaz pa za njim. Vzela sem prvi čoln, ki mi je prišel pod roke, zdobil verigo in odveslal.»
 «Ali vas ni videl?»
 «Bilo je sicer še precej temno, vendar se mi pa zdi, da me je moral odkriti.»
 «Ali vas je poznal? Če vas je videl, ste bili v smrtni nevarnosti...»
 Asbjörn Krag je skomignil z rameni.
 «Saj sem vam rekel, da je bilo še temno. Razen tega sem skrbno pazil, da sem bil dalje kakor za streljaj od njega.»
 «Kako da ni obstal in se vam približal?»

«Ne vem. Očitno je hotel priti čimprej čez zaliv. Ko je veslal že dobre pol ure, je pristal v nekem majhnem sidrišču za čolne v Akerselvu. Nekaj trenutkov sem počival in ga opazoval v sivem mraku prihajajočega jutra. Njegov obraz je bil od besnosti prsteno blede. Ne pomnim še, da bi bil kdaj videl tako zlovešč izraz na obrazu.»
 «Ali ni na vas streljal?»
 «Ne. Mirno je privezal čoln z vrvjo, poklical psa in odšel z njim na kopno. Ko sem videl, kam je zavil, sem se odpravil za njim in mu sledil. Pogosto se je obrnil in pogledal za menoj. V roki sem držal revolver.»
 «Kaj pa on?»
 «Tudi on je imel orožje v roki.»
 «In nihče ni streljal, ne on ne vi?»
 «Ne on ne jaz.»
 «Ali se niste nič čudili, ko ste videli, da so vas ne misli otresti?»
 «V začetku že. Potem pa sem kmalu dognal, kaj misli. Želel je, da bi mu sledil, ker je hotel z menoj govoriti.»
 «A tako!»
 «Da, pogajati se je hotel. In jaz sem to sprejel.»
 «Ali ste govorili z njim?»
 «Da. Bilo je čisto prirodno. Ko je prišel do prve ceste v predmestju, je obstal. Z revolverjem v roki je čakal in me gledal. Tudi jaz sem se ustavil.»
 «Pridite bliže, je dejal. Ne bom streljal.»

»Pridite bliže, je dejal. Ne bom streljal.«

Janez je imel precej potolčen obraz in tako so nastale govornice, da ni umrl naravne smrti, temveč da je postal žrtev zločina. Orožniki so začeli poizvedovati, koliko je resnice na govoricah. Zdravnik dr. Bitenc je pa ugotovil, da gre za samomor.

* **Žrtev fantovskega divljanja.** V Tivoljih pri Moškancih so na velikonočno nedeljo zvečer po stari navadi zažgali velik kres, okoli katerega se je zbrala tudi večja družba fantov, ki so ga imeli že precej pod kapo. Med fanti se je vnel prepir in je nekdo zabodel 19letnega Roškarija Martina, posestnikovega sina iz Tivolcev. Nesrečno žrtev so prepeljali v ptujsko bolnišnico, kjer je fant kljub vestni zdravniški negi že četrte ure po prevozu izdihnil. Kdo ga je zabodel, se še ne ve.

* **Za ponarejeni denar zvišane kazni.** Za ponarejalce in razpečevalce krivega denarja je zdaj uvedena pri sodiščih dosti strožja praksa kaznovanja. Višja sodišča so zavzela stališče, da so ponarejalci nevarni škodljivci splošnega gospodarstva v državi, še zlasti zato, ker izkušajo v prvi vrsti oškodovati manj premožne sloje. Razprava zoper razpečevalce tržaških ali Perčičevih tisočakov je še v dobrem spominu. Pred okrožnim sodiščem v Ljubljani je bil februarja letos obsojen tržaški trgovinski potnik Giorgio Mauri na dve leti in šest mesecev robije in v 1000 Din denarne kazni, po prestani kazni pa v izgon iz Jugoslavije za vedno. Mauri je prijavil revizijo in priziv zaradi previsoke kazni, državni tožilec g. Branko Goslar pa priziv zaradi prenizke kazni. Stol sedmoroce v Zagrebu je zdaj zavrnil revizijo in priziv, ugodil pa je prizivu državnega tožilca ter zvišal Mauriju kazen na štiri leta robije. Mauri je bil dobavitelj 1000dinar-
skih ponarejencev, ki jih je prinesel iz Trsta in izročil Basiliscu. Stol sedmoroce se je postavil na stališče, da je bila kazen pri prvi sodni instanci prenizko odmerjena, ker je šlo za razširanje velikega števila ponarejenih bankovcev, kar bi lahko povzročilo hudo škodo ne samo posameznikom, nego tudi gospodarskemu življenju v državi, saj bi ponarejenci utegnili omajati zupanje v naš denar. Apelacijsko sodišče v Ljubljani je prav tako zvišalo kazen Josipu Benčiču, trgovcu v litijskem srezu. Pred malim senatom je bil Benčič obsojen zaradi ponarejanja denarja na tri mesece strogega zopora in 1000 Din denarne kazni, odnosno na nadaljnjih 17 dni zopora. Državni tožilec se je pritožil na apelacijo

zaradi prenizke kazni. Apelacijsko sodišče je Benčiču zvišalo kazen na eno leto in 10.000 Din denarne kazni, ki jo mora plačati v treh mesecih po prejemu sodbe, v primeru neizterljivosti pa v nadaljnjih 167 dni zopora. Apelacijsko sodišče je svojo končno sodbo kratko utemeljilo takole: Izdelovanje denarja je prav v zadnjem času zavzelo zelo velik obseg ter se lotevajo ponarejanja denarja ljudje raznih slojev, ki bi radi prišli do lahkega zaslužka na škodo državljanov, največ malih in siromašnih trgovcev, ki ne znajo dobro razločevati denarja. Ostra kazen je na mestu, da vpliva na druge strašljivo. V pogledu denarne kazni, pravi sodba, da je kazen 10.000 dinarjev primerna, ker je obsojeni sam priznal, da ima 250.000 do 300.000 Din premoženja in 50.000 dolga.

* **Zaradi poizkusa ponarejanja denarja je sedel na zatožni klopi v Mariboru 38letni kovaški pomočnik Josip Gostenčnik s Tolstega vrha.** Gostenčnik si je bil pripravil modele in material za ponarejanje novcev za 20 in 50 dinarjev. Obsojen je bil na štiri mesece strogega zopora.

* **Nevaren vlomilec pod ključem.** Orožniki v Poljčanah so prijeli te dni že dolgo zasledovanega vlomilca 32letnega Rajšpa Lovrenca, ki ima na vesti več vlomov. Doma je od Sv. Križa nad Mariborom. Zadnji čas se je največ zadrževal v Dravinjski dolini. Še nedavno je vlomil v Stopnem pri Sv. Ani in v Makolah. S svojimi pajdaši se je večkrat pojavil tudi v Halozah. Prijeli so ga v vasi Koritnem.

* **Vlom pri belem dnevu.** Ahčinova gostilna pri Sv. Duhu nima sreče. Pred tedni so imeli Ahčinovi gostilniški prostori vlomilski obisk, a te dni je hišo spet obiskal dolgoprstnik, ki se je vtihotopil v stanovanjske prostore kar pri belem dnevu. Ker ni bilo pri hiši gostov, je delala gospodinja na vrtu, medtem ko je bila ostala družina zaposljena na polju. To priložnost je izrabil vlomilec in pretaknil vse omare, predale in miznice. Odnesel je 12 stotakov, več zavitkov kovanega denarja, raznega drobiža za okrog 300 dinarjev in šest ameriških dolarjev. Oškodovana pa je bila tudi služkinja Čelikova Marija, ki ji je odnesel tat preko 300 Din z ročno torbico vred. Vsega denarja je odnesel vlomilec nad 3300 Din. Tatvino so opazili domači po kosilu in jo javili škojeloškimi orožniki. Tatjo še niso dobili.

* **S silobranom se je zagovarjal pred malim kazenskim senatom v Mariboru 21letni delavec Jožef Zelenka iz Hlaponcev, ki je v tem kraju**

z nožem obdelal 23letnega Antona Megliča, da je za posledicami poškodb umrl. Številne priče so obtoženca obremenjevale. Obsojen je bil na šest let težke ječe.

* **Ubijalec pred sodiščem.** Mariborski mali kazenski senat je te dni obravnaval uboj, ki se je pripetil ob letošnjem pustnem veseljačenju. Obtožnica očita 22letnemu kočarjevemu sinu Francu Janžekoviču iz Zabovcev, da je z nožem usmrtil Janeza Horvata. Obdolženec je priznal dejanje in rekel, da je zabodel pokojnika iz strahu, ker je bil ta čedalje bolj nadležen in nasilen. Mali senat je po daljšem posvetovanju obsojil ubijalca na eno leto in šest mesecev strogega zopora.

* **Zgodaj so začeli.** Pri Piškurjevih so imeli na velikih teden zvečer nenavadne goste. Bilo je okrog 23. ure, ko so čuli v Piškurjevi gostilni nad seboj, kjer je kašča, ropot. Postali so pozorni in Rudolf Ravnikar je šel gledat v vežo. Pa si je bil brž na jasnem. Pritajeno so se pomikali proti izhodu trije nedorasli fantje. Že so bili tik izhoda na koncu precej dolge veže, ko so obstali kakor vkopani, kajti nad njimi je zagrmel glas: «Kam pa, kam, fantje? Počakajte malo, da se pomenimo!» Eden je brž zbežal nazaj, dva sta pa ostala in kar vnaprej prosila milosti, češ: «Lačna sva, zato sva kradla...» Fantiča so povabili v kuhinjo. Enemu so privlekli izpod hlač štiri salame, drugemu pa izpod sukniča dva lonca mezge. Fantiča, ki sta komaj zapustila šolske klopi, so povabili na občinsko stražnico. Tretji klatež pa je delal pokoro v kašči, kamor so ga nehote zaprli. Fantalini, vsi domačini, bodo sojeni po posebnih zakonih, ki veljajo za take grešnike.

* **Kovačnica denarja pri Celju.** Te dni je prišla h Gašparju Cenclju, hlapcu v Skobernetovem hotelu v Celju, neka ženska, ki jo je poznal samo na videz, in mu vrnila dolg v znesku 30 Din. Izročila mu je dva kovanca po 20, hlapec pa ji je dal nazaj 10 Din. Ko je ženska odhajala, je rekla dvema moškima pred gostilno: «Ali sem ga nabrisala!» To je nekdo slišal in povedal hlapcu. Ta je pogledal kovanca in ugotovil, da sta ponarejena. Zadevo je takoj javil policiji, dobro opisal omenjeno žensko in dejal, da je iz okolice Petrovč. Policija je v družbi s celjskimi orožniki začela takoj zasledovati žensko. Med potjo so ugotovili, da je omenjena ženska hotela na povratku iz Celja spraviti v neki levški gostilni v promet ponarejen novček za 20 Din, a se na akarica spoznala, da je denar ponarejen. Nato je ženska v Drešnji vasi plačala s ponarejencem in odšla. Policiji in celjskim orožnikom sta se pridružila še dva orožnika iz Zalca. Dobil so pravo sled in šli k hiši posestnika Rojca v Arji vasi. Pri hiši so našli zasledovano žensko, 32letno posestnikovo ženo Angelo Rojčevo, in ona dva moška, ki sta jo bila čakala pred Skobernetovim hotelom v Celju. Bila sta 56letni brezposelni ključavničar Marko Divjak iz ptujskega sreza in 35letni brezposelni mehanik, elektronomonter in ključavničar Ignacij Valentinčič, italijanski državljani. Orožniki in policija so takoj izvršili preiskavo in odkrili v gospodarskem poslopju za Rojčevo hišo dobro opremljeno ponarejalnico. Našli so dokaj moderne priprave za ponarejanje kovancev in okrog 400 ponarejencev po 20 Din, ki so bili delno dobro ponarejeni. Divjak je pri zaslišanju priznal, da je že lani v Ptuj u ponarejal denar. Bil je tedaj aretiran, a so ga izpustili zaradi pomanjkanja dokazov. Pred vojno je bil zaposlen v neki kovnici denarja v Nemčiji. Lani se je seznanil z Ignacijem Valentinčičem. Potovala sta po savski in dravski banovini. Pred mesecem dni sta se zglasila pri posestniku Rojcu v Arji vasi in dobila pri njem delo. Kmalu so se domenili, da bodo začeli ponarejati kovanec po 20 Din. Divjak si je priskrbel potrebno orodje, ki ga je imel shranjenega v Cirkovcah, nato pa so si uredili delavnico in začeli ponarejati denar Divjaka, Valentinčiča in Rojčevo in delavca Koštomaja, ki je pomagal razpečavati ponarejence. Razpečevalci in izdajalci okrožnemu sodišču.

Asbjörn Krag je umolknil in si otrl čelo, kakor bi hotel izbrisati spomin na to žalostno zgodbo.

«To, kar se je potem zgodilo, je hitro povedano», je nadaljeval čez nekaj časa. «Jensa sem poslal po policijski voz. Ko so stražniki vstopili, se je Puščica že zbudil iz nezavesti. Ob pogledu na mrtveca, ki je ležal zraven njega, je vse priznal.

Takole je: možak s palico iz slonove kosti, ki se je pred pol ure ustrelil, je v resnici že tri leta mrtav», je resno končal Krag.

Šef plane kvišku in ga presenečeno pogleda. «Če vas ne bi tako dobro poznal, je dejal, bi si moral misliti, da se norčujete.»

«Pred tremi leti je umrl in je pokopan na pokopališču v Malmöju», je nadaljeval detektiv, ne da bi se bil zmenil za presenečenje svojega šefa. «To se sicer sliši zelo neumno in priznam tudi, da je res čudno. Toda ta pustolovščina se dá razložiti na zelo preprost način. Možak s palico iz slonove kosti je oče mlade dame, s katero smo pravkar govorili, in torej tudi oče konzula X., ki je s svojo ženo na potovanju.»

«Stari veletrgovec X.» je vzkliknil šef. «Da, prav imate. Umrl je pred tremi leti na Švedskem. Takrat so šepetali, da si je sam vzel življenje.»

«Kakor veste, mu je pred nekaj leti zelo trda predla», je nadaljeval Krag. «Zato je šel v tujino in se klatil okoli. Njegova družina — zlasti sin — je mislila nekaj časa, da je utonil s par-

nikom 'Burgundijo'. Potem pa se je iznenada pokazal v Kristianiji.»

«Spominjam se še», je prikimal šef. «In takrat ga je že zasledovala nemška policija, pa angleška tudi, če se ne motim. Potem je osleparil več ljudi tu v Kristianiji in hoteli smo ga prijeti. Toda takrat je spet izginil.»

«Potem je raztršil vest, da je na Švedskem umrl», je iznova povzel Krag. «In njegova družina, ki se je hotela izobčence iznebiti, se je delala, kakor bi tem govoricam verjela. Naposled se je čutil že tako varnega, da se je vrnil v Kristianijo. Tu je dobil svojega starega zločinskega tovariša iz Švedske, Puščico, s pomočjo palice iz slonovine in obeh križev. Bila sta poslednja še živeča člana 'Pesti', zločinske tolpe iz Kopenhagena, ki je pred šestimi leti strahovala dansko prestolnico. Tu se je iznova lotil svojega posla, dokler ni bil razkrinkan.»

«In razkrinkala ga je tvorniška delavka, ki jo je potem spravil s sveta.»

«Da, Toda prav to ga je naposled izdalo pravici. Bil je pač nesrečen človek, ki se je pogrezal čedalje globlje, dokler ni naposled postal naveden zločinec in doživel tudi takšen konec», je hitro dejal Krag.

«Mir njegovemu pepelu!»

«In mir njegovi nesrečni hčeri», je dodal Krag in vstal. «Nedolžno dekle moramo obvarovati, da ne pride pred sodnike. Edini krivec je kaznovan in ni ga več. Naše delo je opravljeno.»

K o n e c.

* Poizkušen roparski umor. Te dni je v Slomškovi ulici 16 v Ljubljani neznan tolovaj smrtno nevarno pobil 41letno hišnico in šiviljo Tončko Severjevo. Zločin se je zgodil v njenem stanovanju. Poškodovanko so našli pozneje in jo prepeljali v bolnišnico. O zločincu še ni sledu. Severjeva bo kljub hudim poškodbam — zločinec jo je udaril z likalnikom po glavi — menda le okrevala.

* Za malenkost je ustrelil vzornega gospodarja. Predzadnji ponedeljek je bil v Škocjani sejem. Zvečer so ostali v Škocjanu le še redki gostje. Med drugimi se je zamudil posestnik Jože Zagorc, po domače Javoršček, ki je kot občinski odbornik imel vse dan polne roke dela, in je proti večeru z dvema posestnikoma krenil v gostilno. S tovarišema Mrgoletom in Povšetom je mirno sedel v Zupetovi gostilni, pri drugi mizi pa je čevljiarski mojster Franc Tomažin ves čas delal neumestne opazke. Može se za gobeždača niso zmenili, kar ga je očitno še bolj jezilo. Stopil je k peči, kjer je stala luč, in si hotel prižgati cigareto. Zagorc mu je tedaj prijazno ponudil ogenj, Tomažin pa ga je odbil: »Ti si z občinskimi šibicami lahko zažigaš!« Z nadaljnjimi neslanimi opazkami je Tomažin vznejevoljil vso družbo, še zlasti, ko je začel kvasiti nespodobne besede o Jugoslaviji. Naenkrat so se začule tudi njegove besede proti sosednjemu omizju: »Občinski psi!« Zagorc, ki je mirno sedel na svojem stolu, je dvignil roko in je odrinil vsiljivca. Tomažin se je zataknil z noge ob stol, se opotekel in padel. A hitro se je spet pobral in siknil: »Pes, pojdj z menoj!« Še malo je zmerjal, nato pa zapustil gostilno in se kmalu vrnil z majhnim brovningom v žepu. V gostilni je spet sedel k isti mizi, kjer je bil prej sedel, naročil še četrtinko, potem pa je ždel pred sebe, kakor da se za nikogar ne briga. Tako je slonel pol ure. Nato se je dvignil, stopil v kuhinjo, posrebral nekaj juhe in odšel na dvorišče. Po kakih 10 minutah se je spet vrnil. Brez besede je stopil k Zagorcu, položil je roko na Zagorcov vrat in vzkljnil: »To imaš, Javoršček!« Tisti trenutek je po sobi odjeknil lahki pok. Zagorc se je na stolu samo še bolešno nasmehnil, nato pa je omahnil. Može so planili za Tomažinom. Zagorc je že vrela kri iz ust. Prenesli so ga v drugo sobo in položili na posteljo. Dvajset minut po strelu je nesrečnik izkryavel. Orožniki so našli Tomažina v njegovi delavnici in ga prijeli. Pokojni Zagorc je bil vzoren gospodar in srečen družinski oče. Štirje otročički jokajo za njim; najstarejši šteje šele 12 let, najmlajši pa dve. Ljudstvo je ogorčeno nad zločincem, ki je oropal poštene družini z glednega rednika in človeški družbi poštenjaka, kakršni so dandanes redki.

* Tatvina. Nedavno je bilo vlomljeno v vinsko klet v Gruškovju, last posestnika Kranjca Ignaca od Sv. Vida pri Ptuju, odkoder so vlomilci odnesli sodček slivovke, mast in razne druge predmete. Orožniki so vlomilce izsledili in jih ovadili sodišču.

Ovojke

(Dogodbica z bojišča.)

Na pomlad je na bojišču izšlo povelje, da moramo sleči svojo zimsko obleko, katero so nam zamenjali z lažjimi letnimi izdelki. Prav radi smo odložili svoje oguljene kožuhe in razcefrano volneno perilo, v katerem je kar mrgolelo mrčesa. Med te predmete so spadale tudi suknene ovojke, s katerimi smo si ovijali noge pod kolonom.

V našem oddelku je bil starejši vojak, ki se

kar ni mogel ločiti od svojih »komašen«, kakor smo nazivali ovojke s pokvarjenim tujim izrazom. Skrbno jih je oznažil in shranil v svoj nahrbtnik. Rekel je, da jih bo poslal domov svoji ženi, kar je tudi storil, ne da bi dodal kako posebno pojasnilo.

S pošiljko so romaše tudi njegove misli. Kako rad je govoril o svojem domu. V duhu se je pogovarjal z ženo in z otroki. Ves je bil srečen, kadar je prejel od doma kako poročilo.

Pismo, ki je prispelo kmalu potem, ko je odposlal ovojke, pa je prav posebno iznenadilo. Žena mu je sporočila, da je rodila dvojčke. »Ne veš, kako sta ljubka«, mu je pripovedovala. »Oba sta fantka in tebi sta podobna.«

Nekaj pa srečna mati le ni mogla umeti. To so bile ovojke, katere je prejela tisti dan pred veselimi družinskimi dogodkomi. »Pa kako si mogel vedeti naprej, da bosta dvojčka?« je zahtevala pojasnila. »In vedeti si moral, si čer bi mi ne bil poslal dveh povojev...«

»Vojak je napisal dolgo pismo. V potu svojega obraza ji je pojasnil, da ni poslal povojev, marveč svoje »komašne.«

Stoščan.

Skrivnostna pisma

»Hej, Smola, kaj pa naj to pomeni?« S temi besedami je pokazal gospod tovarnar Anton Tinta svojemu tajniku list papirja brez naslova firme, ki ga je bil našel med svojo zasebno korespondenco in na katerem so bile napisane samo besede: »Samo še sedemnajst dni.« Zraven teh besed je bila narisana črna roka.

»Tole?« je zajekljaval tajnik Smola in presenečen pogledal na papir. »To je pa Črna roka!«

Gospod Anton Tinta je tajnika dobrodušno potrepeljal po ramenih in mu posmehljivo rekel:

»Vraga, Smola, bistroumni pa ste... To je torej črna roka, pravite. Kaj mislite, da sem postal slep za barve in da ne razlikujem več črnega od belega?«

»Blagovolite sprejeti na znanje, gospod Tinta,« je odvrnil tajnik, »da nisem rekel: neka črna roka, ampak čisto določno in nedvoumno: Črna roka.«

Gospod Tinta še zmeraj ni hotel razumeti, kam tajnik meri.

»Vem, da ste to rekli, dragi moj, a jaz pri najboljši volji ne vidim nobene razlike med obema rokama. Edino, česar ne razumem, je to, da zdaj tako smešno strmite vame, kakor bi vam hotele oči skočiti iz jamic.«

»Ne, slišite, gospod Tinta, ali še niste nikoli nič slišali o zločinski družbi 'Črni roki', tej tolpi morilcev in izsiljevalcev...«

Grohot je bil odgovor na te tajnikove besede.

»A, tako, zdaj pa že razumem... že razumem. Črna roka naj bi torej pomenila, da sem postal nekim gospodom v nadlego in da mi je živeti samo še sedemnajst dni... Ali je tako ali ne?«

Smola je samo skomignil z rameni. Gospod Tinta je zmečkal skrivnostno pismo in ga zagnal v koš.

»Zdi se mi, ljubi moj Smola, da bi lahko po svoji domišljiji tekmovali s kakšnim obiskovalcem kinematografa«, se je zasmejal in vtaknil v usta debelo smotko.

Drugo jutro je dobil gospod Anton Tinta spet črna roko in usodne besede:

»Samo še šestnajst dni!«

Smola je vznemirjeno pogledal svojega gospodarja.

»Torej je le res fisto, česar sem se bal, gospod Tinta.«

Gospod Anton Tinta to pot sploh ni odgovoril, toda način, kako je zmečkal novo pismo, ni več kazal tiste odločnosti kakor prejšnji dan.

Štiri in dvajset ur pozneje se je zgodilo isto in tako je šlo dalje vse naslednje dni.

»Samo še dvanajst dni... samo še enajst dni...«

Ko so prišla skrivnostna opozorila že desetkrat po vrsti, je dejal gospod Tinta z nekoliko boječim glasom:

»Ali mislite, gospod Smola, da ne bi bilo dobro, če bi si to zadevo nekoliko natančneje ogledal? Kako bi bilo, če bi spraviš ženo in otroke v Ameriko? Parnik odide danes popoldne ob dveh.«

»To je res dobra in pametna misel, gospod Tinta.«

Zavest, da je družina na varnem, je tovarnarja nekoliko pomirila. Zdal se mu ne bo težavno pripraviti za lastno obrambo. Zdal bo lahko pogledal nevarnosti brez strahu v obraz. Policijo je že prej obvestil. Razen tega si je najel še posebnega detektiva, da ga bo spremljal pri vsakem koraku.

»Aliimate sovražnike, o katerih bi morda domnevali, da vam strežejo po življenju?« so ga vprašali na policiji.

Ne, kolikor je vedel, ni imel sovražnikov. Delavce je dobro plačeval. Za osem ur dela na dan so dobivali po šestdeset dinarjev. Vsak je imel svojo hišico. Vsi so se oblačili v nedeljah kakor imenitni gospodje. Res da so morali trdo delati, da so nekateri dobili jetiko... toda, moj Bog, take reči človeka ne smejo vznemirjati. Kaj vendar misli ta Črna roka?

In Črna roka mu je še nadalje pošiljala opozorila.

»Samo še pet dni...«

»Samo še štiri dni...«

»Samo še tri dni...«

»Samo še dva dni...«

Gospodu Simoli se je zdelo najpametneje, da je ostal doma, kajti bal se je še bomb, ki so bile namenjene le njegovemu gospodarju, bal se je Črne roke, ki je pošiljala ta strašna sporočila, napovedujoča usodni dan. Tudi gospod Anton Tinta ni šel več iz hiše, pod katero je policija postavila vrsto svojih najboljših ljudi.

»Samo še dva dni...«

»Samo še en dan...«

Naposled je prišlo usodno jutro in z njim pismenski ovitek, ki je bil Antonu Tinti že tako dobro znan in čigar izvoru policija ni mogla odkriti, ovitek, v katerem je bila nedvoumno njegova smrtna obsodba.

Anton Tinta, ki je med tem že napravil oporoko in uredil vse potrebne záradi pogreba, je z drhtečimi prsti odprl ovitek.

V njem je bil kakor v vseh prejšnjih lističih s črna roko, na njem pa je bilo napisano tole:

»Niti en dan več — vam ni treba hoditi po svetu s črnimi, umazanimi rokami, ker sem jaz, Janez Porenta, odkril čudežno milo 'Belinka', najidealnejše čistilno sredstvo sedanjosti. Prelestna pena tega mila odpravi igraje vsako nesnago. Samemu sebi ste sovražnik, če ga še danes ne preizkusite.«

Ko je tovarnar Anton Tinta prebral te besede, je odrevenel. Dolgo je trajalo, preden se je zavedel. Potem pa je planil v smeh. In njegovo občudovanje za to nenavadno reklamo je bilo tolikšno, da je sklenil vzeti tega vražjega Janeza Porento v službo. In da ga kdo ne prehití, je kar takoj napisal pismo in ga sam oddal.

Gašper Česen.

PROGRAM RADIA LJUBLJANE

od 28. aprila do 5. maja.

Nedelja, 28. aprila: 7.30: Kmečki vrtič (Vardjan Franc); 8.00: V nedeljo zjutraj vstala bom, Fantje na vasi (radijski orkester in plošče); 9.00: versko predavanje (p. Regalat Cebulj); 9.15: prenos iz trnovske cerkve; 10.00: rezervirano za prenos; 11.50: obvestila; 12.00: plošče po željah; 15.00: radijski orkester po željah, vmes repertoarja; Na cilju pri otvoritveni kolesarski dirki ZSK v Ljubljani; 16.00: Z Bogom, april (veselo popoldne orkester, jazz, petje, šale, plošče); 19.30: nacionalna ura; 20.00: čas, poročila, spored, obvestila; 20.30: Osojski spokornik

(zvočna igra po koroški narodni legendi; napisal Jakob Špicar; izvajal jo bo radijski dramski studio; režiser Ferdo Delak); 21.30: čas, poročila; 22.00: radijski jazz.

Ponedeljek, 29. aprila: 12.00: Zvoki iz Amerike (plošče); 12.45: poročila; 13.00: čas, obvestila; 13.20: radijski orkester; 18.00: Živalski karneval (plošče); 18.20: zdravniška ura (dr. Bogmir Magajna); 18.40: čas, obvestila, spored; 19.00: vokalni koncert Vande Zihnerlove; 19.30: nacionalna ura; 20.00: Stolz: melodije iz «Izgubljenega valčka» (radijski orkester in solisti); 21.30: čas, poročila, spored; 22.00: odlomki iz zvočnih filmov (plošče).

Torek, 30. aprila: 12.00: Po Savci, po Dravci, po beli Donavi (plošče); 12.45: poročila; 13.00: čas, obvestila; 13.20: Kmečki trio (Nachberg, Stanko, Gregorc); 18.00: Marija k tebi... (otroci se poklanjajo Mariji); 18.40: čas, poročila, spored, obvestila; 19.00: radijski jazz; 19.30: nacionalna ura; 20.00: volilno in politično poročilo; 20.15: Nekaj za mesto, nekaj za vas, nekaj za res in nekaj za špas (vesel aprilski večer: orkester, šale, plošče, radijski jazz, harmonika in drugo), vmes čas, poročila, spored; 22.30: angleške plošče.

Sreda, 1. maja: 12.00: Od valčka do valčka (plošče); 12.45: poročila; 13.00: čas, vreme, obvestila; 13.20: Veselih pesmic pestra vrsta (plošče); 18.00: pogovor s poslušalci (profesor Prezelj); 18.30: prenos Šmarnic iz frančiškanske cerkve; 18.50: čas, poročila, spored, obvestila; 19.10: Naloge sokolstva glede na zakon o obvezni telovadni vzgoji (Josip Jeras); 19.30: nacionalna ura; 20.00: prenos iz ljubljanske opere, v odmoru kulturna kronika, v drugem odmoru čas, poročila, spored.

Četrtek, 2. maja: 12.00: Glasbene slike na ploščah; 12.45: poročila; 13.00: čas, vreme, obvestila; 13.20: slovite pevke na ploščah; 18.00: Večerni zvon (ruske pesmi na ploščah); 18.20: slovenščina (dr. Kolarič); 18.40: čas, poročila, spored, obvestila; 19.00: mandolinistični sekstet: V majski noči; 19.30: nacionalna ura; 20.00: rezervirano za prenos iz Beograda; 21.30: čas, poročila, vreme; 22.00: Slovenske narodne (radijski orkester in solisti Banovec, Zupanova in Jug).

Petek, 3. maja: 12.00: Vojaška godba zdaj igra (na ploščah); 12.45: poročila; 13.00: čas, vreme, obvestila; 13.20: radijski orkester; 18.00: Po solnični Španiji (Maša Slavčeva) in plošče; 18.40: čas, poročila, spored, obvestila; 19.00: temščina (dr. Kolarič); 19.30: nacionalna ura; 20.00: Chopinov večer (prenos iz Hubadove dvorane; sodelovalci: Lipovšek, Šivic, Leskovic, Rupel in Korenčanova); 21.30: čas, poročila; 22.00: operetna glasba (radijski orkester).

Sobota, 4. maja: 12.00: Vožnja neznanokam (plošče); 12.45: poročila; 13.00: čas, vreme, obvestila; 13.20: Vožnja neznanokam (plošče); 18.00: radijski orkester; 18.40: čas, poročila, spored, obvestila; 19.00: zunanji politični pregled (dr. Jug); 19.30: nacionalna ura; 20.00: Iz čeških logov in gajev (plošče, samospevi Svetozara Banovca, dva klavirja; Škerjanc in Šaplja); 21.15: prenos mednarodnega koncerta iz Zagreba (moški in mešani zbor «Lisinskega»; dirigent Kresimir Baranović, operni direktor zagrebške opere); 21.45: čas, poročila; 22.00: radijski orkester.

IZ POPOTNIKOVE TORBE

OSLUŠEVSKO PISMO.

Osluše vci, aprila.

Pretekle dni je v Varaždinu umrl osluševski rojak g. Tomaž Korpar, po domače Antoličev. Rajnik je bil pekovski pomočnik ter se je marljivo udeleževal pri delavskih organizacijah. Med drugim je zavzemal mesto upravitelja poverjenišva Delavske zbornice. Njegovega pogreba se je udeležilo blizu 3000 ljudi, kar dovolj izpričuje njegovo priljubljenost, ki si jo je pri-

S tako lahkoto

in hitrostjo doseči tako belo perilo je mogoče samo z

RIVIERA terpentinovim milom.

ki je izdelano na podlagi olivnega olja.

dobil v delavskih organizacijah. Hrvatski časopisi so prinesli o njem obširne posmrtnice. Štel je komaj 33 let. Bolehal je že več let in je iskal leka v raznih zdraviliščih. Bodi mu blag spomin!

Na velikonočno soboto okrog 10. je nastal požar pri posestniku Ozmeću v Cvetkovcih in upepelil obsežna gospodarska in stanovanjsko poslopje. Domače in štiri sosedna gasilna društva so omejila ogenj. Ker so razen tega zgoreli kmetijsko orodje, stroji in vozovi, je škoda precej občutna, ki pa je le delno poravnana z zavarovalnino. Vzrok požara ni znan.

Pri kresu, ki so pri nas ob velikonočnih praznikih običajni, sta se v nedeljo zvečer sprla kolarski pomočnik Kokot in posestnikov sin Rižnar Martin, pri čemer je Kokot s polenom močno udaril Rižnarja po glavi. Nezavestnega so Rižnarja prepeljali v ptujsko bolnišnico.

Javna dela pri nas razveseljuje napredujejo. Preteklo pomlad smo preuredili občinsko cesto Cvetkovci—Podgorci, v decembru smo začeli preurejati cesto v Tibolcih. Iz raznih skladov smo doslej v te svrhe prejeli 30.000 Din podpor. V najkrajšem času bomo začeli preurejati občinsko cesto Lasigovci—Polensak, za katero imamo tudi zagotovljeno izdatno podporo. Izključna zasluga za te cestne gradbe gre bivšemu poslancu g. Petovarju, pri katerem je naš predsednik občine zmerom naletel na razumevanje. S temi gradbami je po eni strani omogočil siromašnejšim slojem zaslužek, po drugi strani pa je kraj mnogo pridobil. Naši volilci bodo zato spet oddali glasove g. Petovarju.

Na belo nedeljo po maši bo v Hanželičevi gostilni v Podgorcih volilni shod, na katerega so vabljeni vsi dobro misleči.

PREKMURSKI GLASNIK

Iz Fikšincev nam pišejo: Na cvetno nedeljo so nas iznenadili podmladkarji Rdečega križa z lepo prireditvijo. V nabito polni šolski sobi so nastopili podmladkarji z deklamacijami, petjem in igrico «Pepelko» pogumno in 'jubko. Ves spored je izvrstno naštudirala in spretno vodila

šolska upraviteljica gđc. Ivanuševe Angela, ki se kljub službeni preobremenjenosti ni strašila ne truda ne žrtev. Iskreno smo hvaležni gđc. upraviteljici za prelepe učne in vzgojne uspehe, ki jih vidimo pri njej zaupani šolski mladini, in upamo, da nas kmalu spet iznenadi s slično prireditvijo.

NAŠI NA TUJEM

NAŠI ROJAKI V AMERIKI.

Cleveland, aprila.

Slovenec Alojzij Vremšak se je nedavno pridružil skupini sedmih Američanov, ki je krenila v Mehiko, kjer so iskali zlato. Večina članov te skupine je pa obolela in Vremšak je ostal sam v družbi 29letne vdove Kinneyeve. Blizu El Pasa so ju nenadno obkolili roparji. Kinneyevo so izpustili, a Vremšaka so obdržali in zahtevajo zdaj zanj 2800 dolarjev odkupnine. Njegova usoda je neznan.

V Clevelandu se je smrtno ponesrečil 51letni Anton Vrhovec Padel je na glavo in si prebil lobanjo. Bil je takoj mrtev. Pokojnik je bil doma iz Trebnjega na Dolenjskem; v Ameriki je bival 30 let.

V Clevelandu je umrla žena znanega našega pesnika Ivana Zorman.

Po daljši bolezni je v Pueblu umrl Urban Pa-pež, doma iz Sela pri Hinjah. Zapustil je ženo, pet sinov in dve hčerki.

V Evelethu so pokopali 50letnega Franca Debeljaka, doma iz Škrlevice pri Sv. Gregorju. V Ameriki je živel 33 let.

Po operaciji na slepiču je umrl v Manorju France Demšar. Pokojnik je štel 48 let; doma je bil iz Poljanske doline. Zapustil je ženo in brata.

Za posledicami poškodb, ki jih je dobil pri avtomobilski nesreči, je v Kitzmillerju umrl Janez Vodopivec. Za pokojnikom ki se je rodil leta 1913. v Ameriki, žalujejo starši, dva brata in tri sestre.

Srajce

za delo, svečanost in sport kakor tudi vse moško in žensko perilo iz platna, cefirja, oksforda, šifona, batista in svile dobavi po zelo znižanih cenah

TRGOVSKI · DOM
Sternecki
 TOVARNA · PERILA · IN · OBLEK Celje št. 97

Veliki ilustrirani cenik zastoj.

V Barbertonu je umrl Anton Belovec za posledicami operacije slepiča. Rajnik je štel 55 let; doma je bil iz Košane pri Št. Petru, odkoder je prišel v Ameriko leta 1907. Zapustil je ženo in hčerko.

V Kemmererju je umrl rojak Sevar, doma iz Šmartna v Zadrebški dolini; v Clevelandu so pa pokopali 38letnega Antona Špeliča iz Laknice pri Mokronogu, ki je bival v Ameriki 12 let. Tam je tudi umrla Jospina Kekova, stara 81 let in doma iz Kočevja. V Ameriki je bivala 37 let.

V Gilbertu je umrl 27letni Janez Keren.

V Barbertonu so pokopali 46letnega Janeza Boha. Pokojnik je bil doma z Iga pri Ljubljani.

V Clevelandu je umrl 68letni Jurij Morela iz Kresniške Poljane. V Ameriko je prišel leta 1902.

V Elkhartu je umrl 60letni Josip Kvas, doma iz Vipave. Pokojnik je bival 30 let v Ameriki.

Za pljučnico je umrl v Claridgeju Jurij Kratofil. Pokojnik se je rodil leta 1875, v Lukodolu, pošta Severin. Zapustil je ženo, sina in štiri hčerke.

O čudni operaciji srca, ki je baje prvi primer v zgodovini zdravstva, poročajo ameriški listi. Josip Krčmar iz Clevelanda je bolehal za srčno napako. Bolezen se je tako poslabšala, da je kazalo, da so njegove ure štete. Zdravniki sami so obupavali nad njim. Krčmar se je pa prostovoljno dal operirati in operacija se je posrečila. Zdaj je že toliko okreval, da lahko sedi v bolnišnici. Vest o operaciji je zbudila veliko pozornost med zdravniki.

Srečo v nesreči sta imela rudarja Gašper Kiren in Alojzij Ramšak, ki sta bila zaposlena v rudniku v Bessemerju. Zasula ju je debela plast zemlje. Tovariši so jima naglo priskočili na pomoč in ju čez nekaj ur odkopali. Oba sta bila živa in brez poškodb.

Iz Bismarcka (Nemčija) nam pišejo: Na članek v aprilski številki «Rafaela» odgovarjamo, da je želja g. Draga Oberžana, naj Društvo sv. Barbare v Bismarcku stopi iz Zveze jugoslovenskih delavskih podpornih društev, vse prej kakor v korist tega društva, ki je kazalo veliko delavnost za složno delo med Slovenci na Westfalskem. Naše društvo je med katoliškimi društvi edino, ki ima naslov Jugoslovansko društvo sv. Barbare. Zveza jugoslovenskih delavskih podpornih društev je našemu društvu vsa leta, kar je v njej včlanjeno, pomagala v vsakem pogledu ter se zlasti lepo izkazala o priliki, ko smo proslavili 25letnico našega društva, kar vsi dobro vedo in znajo to ceniti. Vsak poizkus razdvajanja, naj pride od kogarkoli, najodločneje odklanjamo.

Iz Essen-Stoppenberga (Nemčija) nam pišejo: Lansko leto pred božičem je umrl agilni predsednik tukajšnjega Jugoslovenskega delavskega društva g. Jan ez M r a k v starosti 70 let. Pokojnik je bil eden največjih organizatorjev westfalskih Slovencev, vse skozi napredna duša, ki

mu je šlo za dobro svojih rojakov v tujini. Doma iz Idrije se je po prevratu dal naturalizirati v Jugoslaviji in dobil domovinsko pravico v Zagorju, kjer je preživel tudi svoja mlada leta. Že v zgodnji mladosti je bil vnet narodni delavec in bil kot tak med soustanovitelji zagorskega Sokola. Rojaki v Westfaliji smo vrlemu možu, ki ga je poznal skoro ves Essen kot vzornega vrtnarja, pripravili zelo lep pogreb, ki se ga je udeležilo veliko društev z zastavami in tudi mnogo nemških tovarišev. Pogreba so se udeležila poleg naših tudi bližnja društva sv. Barbare. Pokojnik je bil predsednik društva skoro tri leta in je v tem času mnogo storil za povzdigo narodne zavesti westfalskih Slovencev. — Letos februarja je društvo imelo občni zbor, na katerem so člani izvolili novega predsednika gospoda Jožeta Jegliča, doma iz Tuhinja. Novi predsednik je znan v Essenu kot izvrsten urar in radioamater. Je odločen narodnjak, ki se ne straši dela, kadar gre za jugoslovensko misel.

Iz Hamborna (Nemčija) nam pišejo: Predsednik društva za Hamborn-Neumühl g. Anton Šnajden, bivši podpredsednik Zveze jugoslovenskih delavskih podpornih društev, je dal gospodom predsednikom društev sv. Barbare in nekaterim društvom zajednice čisto neosnovano izjavo, v kateri pravi, da dela predsednik Zveze jugoslovenskih delavskih podpornih društev proti njegovemu društvu, češ da ga krivično zastopava in da je zaradi tega prisiljen, da izstopijo on in vsi člani njegovega društva iz zveze. Po točnih informacijah se pa člani društva g. Šnajdena ne strinjajo s tem njegovim korakom. Zakaj? Pritožbe g. Šnajdena, ki jih navaja v svojem pismu Zvezi jugoslovenskih delavskih in podpornih društev, so se pokazale na seji ožjega odbora zveze, ki se je vršila letos 31. marca v Essenu, za čisto izmišljene. Člani Pevskega društva «Zvona» v Buschhausenu in člani Jugoslovenskega delavskega podpornega društva v Obermarxlohu ne odobravajo početja g. Šnajdena.

Iz Herne (Nemčija) nam pišejo: Jugoslovensko podporno društvo za Herne-Börnig priredi v nedeljo 5. maja v Eckmannovi gostilni, Herne-Holthausen, pomladno veselico. Vabljeni vsi v bližini stanujoči rojaki. Veselodja pevskega odseka pri društvu v Erkenschwicu g. Jezernik je obljubil, da nas hoče razveseliti s slovenskim petjem. Vstopnina 30 pfenigov. Začetek ob 17. uri. Pridite!

Iz Holthausena (Nemčija) nam pišejo: V nedeljo 5. maja bo majska veselica Jugoslovenskega delavskega podpornega društva iz Herne-Holthausena v gostilni Ellinghausu. Začetek točno ob 16. Vsa društva iz okolice Herne, Recklinghausena in Dortmundu so najpristržneje vabljeni.

Iz Mengede (Nemčija) nam pišejo: Dne 1. t. m. smo spremljali na zadnji poti rojaka in člana našega Jugoslovenskega podpornega društva g. Andreja Robnika, rojenega leta 1872. v Kapju pri Prevaljah. Mož je bil zvest Slovenec. V Nemčiji je živel od leta 1903. Naj mu bo lahka

tuja gruda, njegovim sorodnikom tukaj in v domovini pa iskreno sožalje!

Iz Recklinghausena (Nemčija) nam pišejo: V zastopstvu v domovini službeno bivačega predsednika Zveze jugoslovenskih delavskih in podpornih društev g. Pavla Bolhe izjavlja predsednik društva v Recklinghausenu g. Fran Doberšek, da je izjava izseljenskega duhovnika g. Draga Oberžana proti g. Pavlu Bolhi čisto neresnična. G. Oberžan namreč trdi v aprilski številki izseljenskega vestnika «Rafaela», da je g. Pavel Bolha baje širil med nami, westfalskimi Slovenci, vest, po kateri bivšim članom društva Österreichische Interessengemeinschaft, ki pristopijo k njegovim, to je jugoslovenskim društvom, ni treba podpisati prisoge in ne plačati, če so siromašni, takse za nov potni list, medtem ko morajo vsi drugi bivši člani, ki se ne marajo včlaniti v njegova društva, plačati enkratno takso kot kazen, čeprav so siromašni. Kje je g. Drago Oberžan pobral to vest, sicer ne pove, pač pa v svoji čudni izjavi pravi, da je glede resničnosti te vesti vprašal predsednika katoliških društev g. Lindiča, nekatere druge predsednike katoliških društev in celo samega generalnega konzula v Düsseldorfu. Vsi so mu izjavili, kakor pravi, da je gorenja vest g. Bolhe neresnična. Podpisani in še nekateri člani smo se glede tega informirali na pristojnem mestu in izvedeli od odločujoče osebe, da je početje g. Draga Oberžana zavijanje dejstev brez najmanjše stvarne podlage in da bo v doglednem času moral g. Oberžan pojasniti, v koliko je poklican na ta način širiti neslogo in medsebojno nezaupanje med westfalskimi Slovenci. **Poudarjamo, da gospod Bolha ni nikjer in nikoli širil vesti, omenjene v «Rafaelu», niti ni dal g. generalni konzul v Düsseldorfu g. Oberžanu kake izjave, ki naj bi potrjevala kakršnokoli sumničenje proti g. Bolhi.** Potne liste morajo in jih plačujejo vsi brez izjem.

Iz Creightona (Kanada) nam pišejo: Tukajšnji rudnik niklja precej v redu obratuje. V rudniku dela okrog 1500 ljudi. Zdaj so začeli graditi nov rov, ki bo stal baje tri milijone dolarjev. Slovencev je tu malo. Pred štirimi leti nas je bilo več. Pa so prišli slabši časi in je rudnik odpustil mnogo delavstva, med njim precej rojakov. Vse bralce in bralke «Domovine» lepo pozdravljamo: Josip Zakrajšek, Alojzij in Marija Bukovec, Ivan Habjan, Josip Suštaršič, Valentin Čebulj in Franc Maroit.

Banka Baruch

11, Rue Auber, PARIS (9^e)

odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. Vršni vse bančne posle najkulantneje. Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 5064-64, Bruxelles; Francija: št. 1117-94, Paris; Holandija: št. 1459-66, Ned. Dienst; Luksemburg: št. 5967, Luxembourg. — Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice 56

ŽENSKI VESTNIK

NEKAJ SPLOŠNIH NAVODIL ZA KUHO.

Večkrat mi je že rekla ta ali ona gospodinja, da bi rada skuhalo kakšno novo jed, o kateri bere recept, a se ne upa prav, ker se boji, da bi se ji ne pokvarila, ali ne dobro izpadla. Zato hočem tu našim kuharicam dati nekaj splošnih navodil, da bodo dobile malo več poguma.

Za vsako jed, ki jo pripraviš, priporočam, da se ravnaš točno po receptu. Tedaj je nemogoče, da bi jed slabo naredila. Predvsem moraš paziti, da pečica ni prevročna ali pa prehladna.

Pri močnatih jedeh, kjer je treba rumenjake in sladkor ali pa sirovo maslo dobro umešati, mešaj vsaj dvajset minut, da se rumenjaki dobro zgostijo; šele potem primešaj moko ali orehe itd. Sneg trdo stolci in ga prav nalahko primešaj testu, vendar pa ga toliko premešaj, da je enako-

KAJ BIMORALA VEDETI VSAKA MLADENKA

Nasvet
neke
matere

«Nikar ne obupavaj, sem dejala, kaj takega se primerjava mnogim deklicam. Stvar pa same često poslabšajo, ko počenajajo, ar ni dobro». Vedela je, da sem uganila vzrok njenega obupavanja. Občutila je, kakor da bi bila zavržena, ker je imela temno in ovane, kožo z razširjenimi znojnicami in zjedaleci.

Za vedno se rešite vseh napak svoje polti tako, da bo Vaša koža postala bela, čista in lepa, samo po naslednjem lahkotnem in cenemem načinu. Uporabljajte vsako jutro pred pudranjem kremo Tokalon, bele barve (ni mastna). Niene dragocene sestavine ki čistijo, osvežujejo ter napenjaajo kožo, učinkujejo naravnost magično tudi na najgršo polt. V 3 dneh boste navdušeni nad svojo dražestjo.

Ta enostavni recept je prinesel mnogim mladenkam olajšanje in srečo — kar ve vašina mati! Poizkusite kremo Tokalon, bele barve, še danes.

BRZPRAČNI VZOREC: Vsak čitatelj tega lista more dobiti zelo okusno kaseto s kremo Tokalon (rožne ali bele barve) ter puder Tokalon, različnih nijans. Pošljite Dir. 5.— v poštinih znakih va poštino, omot in dve stranke na našo Hišo, Maveri drug Odio 22-E, Zagreb, Praška ul. 6.

prenehalo utripati srce. Prestrašeni zdravniki so mu brž odprli prsni koš in mu začeli masirati srce, toda nekaj minut je kazalo, da bo vse njihovo prizadevanje zaman. Šele čez sedem minut je začelo bolnikovo srce spet utripati in zdravniki so lahko končali operacijo.

× **13letna žena se je ločila.** Najmlajša žena Zedinjenih držav se je ločila od moža. Gre za Vilno Clainovo, ki je razočarana v ljubezni nedavno slavila v nesrečnem zakonu svoj trinajsti rojstni dan. Naravnost iz šolske klopi je bila šla s sedemnajstletnim Robertom Kirbyjem pred oltar. Kirby je po poklicu pevec v hotelskem orkestru, kjer prepeva moderne popevke. Ni torej čuda, da ima nekoliko zrahljane pojme o zakonski zvestobi. Trinajstletna žena Vilma, ki je stopila s svojim strtim mladim srcem pred sodnike v Saint Louisu s prošnjo, naj jo rešijo iz pekla zakonskega jarma, je izjavila, da jo je pustil mož teden dni po poroki brez denarja za vsakdanje potrebščine. Spokorno se hoče vrniti Vilma v šolo, ki se ji je bila tako lahkomišlno izneverila. Mož je pa ugovarjal, da ima žena neozdravljivo bolezen ljubosumnosti brez vsake

podlage in da je zahtevala, naj opusti svoj poklic. Mož pa ni hotel o tej ženini zahtevi ničesar slišati, ker preveč dobro zasluži.

× **Ura, ki teče že sto let.** Trgovec Chevalier v Bruslju ima uro, ki teče že sto let, ne da bi bila navita. Trgovčev ded je bil v Švici urar in si je tankaj izdelal uro, za katere pogon je uporabil različne kovine, ki se zaradi vročine in mraza krčijo in širijo in tako dobavljajo silo, ki je potrebna za pogon ure.

× **Od veselja je znorel.** V New Yorku je 67letni starček Frank Greges našel vrednot za vrednot 45.000 dolarjev. Starček je izročil vrednote policiji in lastnik mu je za to poklonil 1000 dolarjev. Poleg tega mu je obljubil službo sluga pri veliki banki. Starček je prejel dolgo vrsto brzojavk, pisem in dopisnic s čestitkami. Franka je vse to zmešalo. Na stopnišču svojega stanovanja se je zgrudil in se pričel valjati po tleh. Vzklikal je: «Jaz sem Bog, vsakogar lahko ubijem, ako me samo pogleda.» Njegov prijatelj Swac, ki ga je spremljal, ga je takoj zgrabil za grlo, da bi mu prijateljsko pokazal, da je pač prešibak, da bi mogel ubiti tudi najbolj nedolžno stvarco. Swac je pri tem pogledal Franku Gregesu v oči in se zdajci zvrnil mrtev po tleh. Zdravniki so ugotovili, da je Swaca zadela srčna kap. Frank Greges pa je znorel.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Pred sodiščem.

Sodnik (vpraša pričo): «Ali ste že imeli kdaj opraviti s policijo?»

Priča (zardi): «Da, некоč sem bila zaročena z redarjem.»

Zagoneten konec.

Vera: «Ali se konča ta roman srečno?»

Zora: «Ne vem. Na koncu stoji samo, da sta se vzela.»

Prva skrb.

Služkinja: «Gospa, pravkar mi je zdrknul z okna cvetlični lonec in padel naravnost na glavo našemu gospodu.»

Gospa: «Pa menda vendar ni padla dragocena majolika?»

Resne namene ima.

Oče: «Veseli me, g. Klobasar, da moja hčer v zadnjem času tako obiskujete. Upam, da imate resne namene!»

Cos: «Seveda, seveda, rad bi jo pregovoril, da bi kupila kolo tvornice, ki sem nje zastopnik.»

Moderne čestitke.

Mati novoporočencema pred odhodom na ženitovanjsko potovanje: «Obilo sreče vama želim, dobro izrabita medene tedne, vrnita se domov zdrava in skupaj!»

Za ženske pravice.

Žena: «Kdaj bo zavladala popolna enakopravnost žene z možem?»

Mož: «Kadar ne bo več diktature žen.»

Skrajni čas.

Zdravnik: «Skrajni čas je, da ste prišli k meni.»

Bolnik: «Kaj tako zelo potrebujete zasluzka?»

Točen odgovor.

Mesar je odjemalki zavil meseno klobaso in jo vljudno vprašal: «Ali imate še kaj na srcu, gospa?»

«Da, dve kili svinjske másti!» je odgovorila ženska.

Težavna odločitev.

Jožek milo joče. Mama ga sočutno povpraša: «Za božje ime, ljubček, kaj ti pa je?»

«Oh, mamica, povej, kaj naj storim! Ali naj vzamem za ženo Urško ali Nežiko? Urško imam rajši, toda Nežika ima tako lepega zajčka!»

Čudna reč.

A: «Ali ste že slišali, da so lani morali v Franciji polovico pridelanega krompirja vreči v vodo?»

B: «To je pa strašno! Zakaj pa?»

A: «Kaj ne veste, da morajo kuharice krompir najprej vreči v vodo, preden ga skuha!»

Gledališče na deželi.

Uprizorili so «Hamleta». Ko je Hamlet umiral, se je strašno krohotal.

Ravnatelj je na koncu dejanja ves razkačen pianil za oder in zakričal nad igralcem: «Ali ste znoreli? Kje ste pa slišali, da se je Hamlet krohotal, ko je umiral?»

Igralec je odgovoril: «Pri taki plači, kakor jo imam jaz, se človek smrti zelo veseli!»

V šoli.

Učitelj: «Kako se glasi pregovor, ki sem ga včeraj povedal?»

Mihec zaman napenja možgane. Učitelj mu pomaga: «...en oče prej preživi devet otrok kakor ... no, povej!»

Mihec: «...kakor en otrok devet očetov.»

Razlaga.

Melhijor: «Kaj pomeni beseda hipohonder?»

Boltežar: «Hipohonder je človek, ki se samo takrat dobro počuti, kadar se počuti slabo.»

Petelin.

V neki operi je pel tenor, ki se je pisal Petelin. Njegov glas je bil ves prej kakor lep. Naslednjega dne je bilo zapisano v poročilu gledališkega ocenjevalca:

«Ko je Petelin tretjič zapeł, sem šel na hodnik in se bridko zjokal...»

Kovač.

Kovaški mojster je dajal vajencu navodila: «Torej poslušaj, trdoglavec! Razbelil bom železno palico, jo položil na nakovalo, in ko bom pokimal z glavo, udari po njej!»

Vajenec je točno izpolnil njegov ukaz: udaril je, da se je zaiskrilo...

Ko je kovaški mojster spet prišel k zavesti, je baje svojega vajenca nagnal.

V živalskem vrtu.

Dušan: «Oprostite gospodična, ali se nisva zadnjič videla v živalskem vrtu?»

Mira: «Že mogoče. V kateri kletki ste pa sedeli?»

Listnica uredništva

Prepozno dospelih velikonočnih pozdravov žal ne moremo več objaviti.

Gerlinci. Ni za javnost.

L'Hopital. V Francijo se naš radio ne čuje dobro, ker je oddajna postaja preslaba. Obljubljeno je izboljšanje.

Kdor oglašuje, ta napreduje!

MALI OGLASI

Posnemalnike in brzopariinike

daje na obročna odplačila «Tehna», Ljubljana, Mestni trg št. 25. Sprejema potnike. 81

101

Preklic.

Podpisani Divjak Ivan, posestnik v Sladkem vrhu št. 5, preklicujem in obžalujem žaljivke, ki sem jih izrekel o gospodu Gosniku Ivanu, posestniku v Sladkem vrhu št. 10, v šefovi gostilni prav tam, ter se mu zahvaljujem, da je odstopil od kazenskega pregona. Divjak Iva-

5

Prima sportne suknjice

po 98 Din. pumparice, modne hlače itd. kupite zelo ugodno v Ljubljani pri Preskerju, Sv. Petra cesta.